ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси
Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 6 сентябрь
ЖУМА
№ 174 (5.217).
БАҲОСИ 8 ТИИИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

Қарши районидаги «Ленинизм» давлат хўжалиги пахтакорлари бу йил 2.060 гектар майдонда деҳқончилик қилишяпти. Ниятлари режадаги 5.200 тонна ўрнига 5.600 тонна ҳосил олиш. Миришкорлар 108-Ф навли чигит уруғи қадашган эди. Мўл ҳосил етиштирилди. Бунда Абдураҳмон Раупов, Ҳайдар Соҳибов, Бобоназар Амирқулов, Худойназар Имомов, Сулаймон Зикриллаев, Жалол Эшонқуловларнинг ҳиссаси катта.

Ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинади. Шунинг учун ҳам совхоз деҳқонлари айни кунларда пайкалларни шунга тайёрлашяпти. Унда ишчилардан Саломат Мингяшарова, Тўлғаной Жўраева, Гўзалой Хоҷниёзова, Фазилат Собирова, Очилтош Равшановалар алоҳида намуна кўрсатишмоқда.

* * *

Нишон районидаги «Пахтаобод» совхозининг марказий устахонасида шу кунларда иш жуда қизиган. Ремонтчилар бу йилги мавсумда техниканинг унумли ишлаши учун алоҳида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача ХНП-1,8 агрегатлари ва 45 та прицепли тележкалар ремонтдан чиқарилди. Ремонтчилардан М. Абдиев, С. Аширов, С. Нурматов, Х. Қурбонов, Ш. Бобоёров, О. Мўминов, А. Рўзиев, И. Кўчимов, С. Турдиев, устахона электр пайвандчиси О. Ҳасанов, механиклардан Х. Эшонқуловлар касбдошларига ўрнак бўлишмоқда.

Б. ЖАББОРОВ.

КАРВОН ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Сурхондарёда пахта тайёрлаш мавсуми бошланди. Анғор ва Жарқўрғон тайёрлов пунктларига янги ҳосилнинг дастлабки тонналари келтирилди. Ҳозирча бу ерга қўлда терилган энг олий сифатли ингичка толали пахта навлари олиб келинмоқда.

Бу йил куз фаслида вилоятдаги 44 та тайёрлов пункти ҳосилни қабул қилиб олади. Уларнинг қуввати режалаштирилган 430 минг тонна хом ашёни қабул қилиш ва сақлашгагина эмас, колхозлар ва совхозларда қўшимча тарзда териб олиш мўлжалланаётган пахтага ҳам етади.

Мавсумга қийин шароитда тайёргарлик кўрилди. Техниканинг эҳтиёт қисмлари, бошқа кўпгина нарсалар етишмасди. Ҳозир, масалан, ёғин-сочинли кунларда пахтани сақлаш учун брезент етишмаяпти. Унинг ўрнини бир оз бўлсада қоплаш учун хизмат муддатини ўтаб бўлган эски брезентлардан фойдаланилмоқда.

ПАХТАКОР МАДАДКОРИ

Риштон пахтакорлари Фарғона вилоятида биринчи бўлиб ғўза баргини тўкишга киришдилар. Бу айни вақтда пахта терими бошланганидан дарак бергандек бўлди. Куйбишев номли колхозда техника ремонтини муддатида тугалладилар — 14 та пахта териш машинаси, кўрак териш ва кўсак чувиш машиналари, аравали ва юк тракторлари ишга шай қилиб қўйилди.

Бу йил хўжалик 1300 гектардан кўпроқ ерда пахта етиштирди. Хом ашёнинг катта қисмини — 1600 тоннага яқинини машиналарда териб олишни режалаштиришмоқда. Бунинг учун мавсум арафасида механизациялашган отрядларни анча кучайтирдилар — тўртта янги агрегат сотиб олдилар. Энди ҳамма гап механик ҳайдовчиларда қолди. Дарвоқе, уларнинг ҳаммаси катта иш тажрибасига эга, ўтган йили ҳар бир механизатор ўз машинаси бункеридан камида юз тонна хом ашё тўккан эди. Бу мавсумда ана шу натижани янада яхшилашни мўлжаллашмоқда.

Пайариқ районидаги «Партия XXII съезди» жамоа хўжалиги пахтакорлари жорий йилда 960 гектар майдонда деҳқончилик қилишаяпти. Шароит мураккаб келганлигига қарамасдан пайкалларда мўл ҳосил тўпланмоқда. Ҳар гектар ердан режадаги 26 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлаган азамат заршунослар шу кезларда ғўза парваришини бўшаштиришмаётир. Айниқса, Холбой Нуртоев, Ўролбой Назаров, Елғош Турсунов бошлиқ бригадаларда ҳосил чўғи кўзни қувонтиради. Ҳар тупда 10—12 та бўлиқ кўсак, учтўрттадан очилган чаноқ бор. Хўжаликда долзарб мавсум — йиғим-теримга ҳам қизғин тайёргарлик кўрилаяпти.

СУРАТДА: хўжалик бошқаруви раиси, Самарқанд вилоят партия қўмитасининг аъзоси Эрдош Аҳадов (ўнгда) ва агроном Деҳқон Сафаров дастлабки очилган пахталарни кўздан кечиришмоқда.

К. ТУРСУНОВ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

«Ўзбекистон республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Қонун, «Ўзбекистон республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисида» Олий Кенгашнинг баёноти муносабати билан ва республика жамоатчилигининг кўпдан-кўп истакларини ҳисобга олиб:

1. Тошкент шаҳридаги В. И. Ленин номли майдонни Мустақиллик майдони деб қайта номлаш тўғрисида халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг таклифи қабул қилинсин.

2. Ўзбекистон республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Мустақиллик майдонида ўрнатиладиган «Озодлик» ҳайкалининг энг яхши лойиҳаси учун республика танлови эълон қилсин.

3. Қорақалпоғистон республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети ушбу фармонга асосланиб, бир ой муддат ичида маъмурий-ҳудудий бирликларнинг номлари тўғрисидаги тегишли таклифларни тайёрласинлар ва Ўзбекистон республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсинлар.

4. Ушбу фармон имзоланган пайтдан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри.
1991 йил 5 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Асримизнинг охирларига келиб, бутун мамлакат, шу жумладан ҳар бир жумҳуриятда улкан ўзгаришлар содир бўлмоқда. Улар ичида деярли барча жумҳуриятлар учун муштарак хусусиятлар оз эмас. Ана шундай хусусиятлардан бири миллий уйғонишдир, ҳар бир халқнинг ўз қадр-қиммати устида кўпроқ қайғуришга ўтишидир, ҳар бир жумҳуриятнинг ўз мустақиллиги учун фидоий курашчанликни бошлаб юборишидир.

Ўзбекистон жумҳурияти бу йўналишларда дўсту биродарлари сафида, аксар ҳолларда пешқадам бўлиб, фахрланса арзигулик ишларни амалга ошираётгани сир эмас.

Жумҳурият пойтахтининг марказий майдонларидан бири бугундан эътиборан Мустақиллик майдони деб аталиши ва бу ҳодиса республика Президентининг махсус фармони билан мустаҳкамланиши, шунчаки оддий бир ҳодиса бўлмай, адолат тантанасининг ёрқин ифодаси, жуда кўп йиллардан буён халқ дилида тугилиб юрган орзунинг амалга ошишидир. Моҳият эътибори билан жумҳуриятимиз ҳаётидаги улкан тарихий ҳодисалардан биридир.

Мустақиллик майдони наинки Тошкент, балки умуман жумҳуриятимизнинг улкан майдонларидан бири экан, бу манзил бугундан эътиборан алоҳида сиёсий ғояларнинг акс-садоси тарзидаги юришлар, зўрма-зўраки намойишлар эмас, балки, эл-юртимизнинг жамики меҳнатсевар, ҳақиқий бахтистиқболга муносиб халқимизнинг мустақиллигини, шоду ҳуррамлигини, меҳнат ғалабалари нашидасини, орзу-умидларини, ўзлигини намоён этувчи майдон бўлиб қолади.

Майдонда келгусида Озодлик ҳайкалининг қад кўтариши, шубҳасиз, Ўзбекистон диёрида яшаётган барча фуқароларнинг шу табаррук заминга меҳрини уйғотиши ва янада кучайтириши, ватанпарварлик туйғуларини чиниқтириши шубҳасиздир. Бу Озодлик ҳайкали пойида она диёримизнинг ўғлонлари ва қизлари шу тупроққа ўзларининг фидоий садоқатларини янада мустаҳкамлашга аҳд қилишларига ишончимиз комил.

Бу фармон айни вақтда ҳаётдаги қадриятларимизнинг тикланиши, тарихий ҳақиқатнинг юзага чиқиши ва келажак умидларининг амалга ошишига ишонч бағишлайди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ НАЗОРАТ КОМИССИЯСИНИНГ РАЁСАТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат комиссияси раёсатининг навбатдаги мажлисида Наманган вилоят партия ташкилоти ижроия ва назорат органларининг қишлоқ аҳолиси ижтимоий ҳимояланишини таъминлаш борасида республика Компартияси ҳаракат дастурини бажаришга доир иш тажрибаси кўриб чиқилди. Вилоят партия комитетининг иккинчи котиби М. М. Расулов ва вилоят партия ташкилоти назорат комиссиясининг раиси Б. А. Аҳадов ахборот бердилар.

Қабул қилинган қарорда вилоят, район комитетлари бозор муносабатларига ўтиш шароитларида меҳнаткашлар олдида турган энг зарур вазифаларни ҳал этишга қаратилган муайян ташкилий ва сиёсий ишларни олиб бораётганлиги таъкидланди. Партия ташкилотлари ташаббуси билан қишлоқ меҳнат жамоаларида ишлаётганларни ижтимоий ҳимоя қилиш дастури ишлаб чиқилган ва у амалга оширилмоқда. Дастурда, биринчи навбатда мавжуд ички имкониятлардан фойдаланиш назарда тутилган. Жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва шу асосда колхоз ҳамда совхозларнинг фойдасини кўпайтириш ҳисобигагина ишлаб чиқариш соҳасида банд бўлган кишиларнинг иш ҳақи бу ерда кейинги уч йил ичида 1,6 баравар ортди ва йилига ўрта ҳисобда салкам 3 минг сўмга етди. Шу йиллар ичида 200 мингдан ортиқ оила якка тартибда уй-жойлар қуриш учун ер участкалари олди, колхозлар ва совхозлар шахсий хўжаликларни ривожлантириш учун қишлоқ аҳлига 70 минг бош қорамол ва қўй, эчки, 1,3 миллионта парранда, 106 минг тоннадан ортиқ хашак ва омихта ем сотди. Республика Президентининг фармонига мувофиқ 90 минг оила хўжалик омборларидан белгиланган тартибда буғдой олди.

Кўпгина посёлкалар ва қишлоқларда корхоналар ва хўжаликлар, маҳаллий Советларнинг коммунист раҳбарлари ташаббусига кўра ёрдамчи хўжаликлар тузилди, кичик корхоналар қурилди. Моллар ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш борасидаги ҳунармандчилик соҳаси ривожлантирилмоқда. Бу эса илгари ишламайдиган 45 мингдан ортиқ кишини фаол меҳнат фаолиятига жалб этиш имконини берди. Вилоят барча районларида меҳнат биржалари очилди, улар одамларни ишга жойлаштириш билан яқиндан шуғулланмоқда. Матлубот кооперациясининг тайёрлов ташкилотлари 6,5 минг нафар уй бекалари билан бу йил 80 минг тонна мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда уларни сотиш юзасидан шартномалар тузишди. Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси шахсий ёрдамчи хўжаликларда етиштирилади.

Вилоят партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартиясининг ҳаракат дастурига мувофиқ халқ депутатлари Советларига, меҳнат жамоаларининг жамоатчилик асосидаги тузилмаларига таянган ҳолда қишлоқни ижтимоий қайта қуриш юзасидан собитқадамлик билан иш олиб бормоқдалар ва унга коммунист - меҳнаткашларни сафарбар этмоқдалар. Соғлиқни сақлаш, халқ таълими, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, қишлоқлар ҳамда посёлкаларни газлаштириш ва сув билан таъминлаш борасида белгиланган вазифалар бажарилмоқда.

Айни вақтда раёсат мажлисида қишлоқ аҳолисини ижтимоий жиҳатдан таъминлаш ишидаги мавжуд камчиликлар ва хатолар ҳам кўрсатиб ўтилди. Айрим минтақалар ва хўжаликларда меҳнатга лаёқатли фуқароларни иш билан банд қилиш даражаси паст бўлиб қолаётганига қарамай, партия комитетлари ҳамда ташкилотлари партия ташкилотлари орқали маҳаллий Советлар ва хўжалик органлари фаолиятини мувофиқлаштириш, коммунистларни янги иш ўринларини вужудга келтиришга сафарбар этиш борасидаги имкониятларидан ҳали ҳам етарли фойдаланмаяптилар. Ўзбекистон республикаси Вазирлар Кенгашининг «Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятлари аҳолисини иш билан кўпроқ таъминлаш учун шароит яратиш юзасидан шошилинч тадбирлар тўғрисида»ги 1989 йил 20 ноябрь қарорига мувофиқ меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш кўзда тутилган. Ишлаб чиқариш корхоналари қурилиши суст олиб борилмоқда. Задарё, Тўрақўрғон районларида колхоз ва совхозларнинг ёрдамчи хўжаликларига бошқаларга нисбатан 2—3 баравар кам одам жалб этилган. Поп районидаги 14 та хўжаликнинг атиги 4 тасида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш йўлга қўйилган. Уйчи районидаги Калинин номли, «Қизил работ» совхозларининг, Охунбобоев номли, «Ленин йўли» ва «Комсомол» колхозларининг коммунист раҳбарлари якка тартибда уй-жой қураётган ишчилар ҳамда колхозчиларга бинокорлик материаллари сотиб олишда ёрдам бериш учун унча қайғурмаяптилар.

(Давоми 2-бетда).

МУСТАҚИЛЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН

БАРЧАГА БИРДЕК ҚАДРЛИ

Ўзбекистон мустақиллигини байрам килган кундан бери қувончларимнинг чеки йўқ. Таърифу-таассуфга сиғмайди юрагимдан отилиб, чиқаётган севинч туйғулари. Иш қилиб чарчамайман. Назаримда пахтакору чорвадор, сабзавоткору дурадгор, хуллас барча меҳнат кишисининг дилида, тилида мустақиллик. Ҳурликнинг шифобахш шабадалари деҳқон хонадонларига ҳам кириб келди.

Шу кунларга ҳам етиб келдик, деймаn ўзимча, шукрона кўнглимдан тилимга кўчади. Ахир биз қанчалик алдаб яшадик ўзимизни-ўзимиз. «Ҳурсан», «Бахтиёрсан» дедилар, ишондик. Бахт ҳақида қўшиқ айтиб, қаддимиз эгилиб, бармоқларимизни чаноқ тилиб, меҳнатимиз қадр кўрмай яшадик, ишладик.

Ногоҳ тушуниб етдикки, янглишган эканмиз. Республикалар Иттифоқида бизнинг қадримиз орзу қилинганидек эмас экан. Ўзбекистон етиштираётган маҳсулотини сув текинга олиб кетиб, яна «боқиманда» атадилар бизни. Марказий матбуотда бу хабарни ўқиб, қадримга ачиндим.

Юртни эзгулик йўлига бошловчи раҳбарлар омон бўлсин экан, ақл-заковат, кучли тафаккур билан етиб келдик мустақилликка! Кунимкеча матбуотда эълон қилинган «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» жумҳурият қонуни ва Олий Кенгаш баёноти биз пахтакорларнинг қувончимизга қувонч қўшди. Мустақилликка бўлган ишончимизни янада мустаҳкамлади.

Эркинлик халқимизнинг моддий турмуш шароитини яхшилаш, иқтисодиётини тубдан қайта қуриш ва изга солиш учун кенг истиқболлар очади. Жамоа хўжалигимизда ҳам бу борада амалий ишлар қилинаяптики, кўриб кўнглинг қувонади. 676 гектар майдонда пахта қийғос очилган. Ҳосилнинг чўғи баланд. Аҳдимиз 2176 тонна пахта топшириш.

Ишкомларда сахий кузнинг неъматлари пишиб етилган. Чорвадорларимизнинг ҳам руҳи баланд, кайфияти яхши. Меҳнат унумдорлиги юксак бўлмоқда.

Биз олдингидек план, мажбурият кетидан қувиб, инсон ҳақида ғамхўрликни унутиб қўйганимиз йўқ. Биз учун меҳнаткаш инсон соғлиги, қувончу ташвишлари қадрлидир.

Бугун ҳар бир одам манфаати, ҳаёти ҳимояга олинган. Бирор киши ўзини ожиз сезмасин, «мен ҳеч кимга керак эмасман» деб ўйламаслиги учун қанча ғамхўрликлар қилинаяпти. Жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримовдан, унинг олиб бораётган сиёсатидан бугун қишлоқдагилар беҳад мамнун. Буни биз уларнинг гап-сўзларидан, турмушдаги ўзгаришлардан кўрамиз.

Деҳқонга ер берилиши унинг партияга, давлатга бўлган ишончини мустаҳкамлади. Энди одамлар ўзи учун меҳнат қила бошлади. Ўзи учун ишлашнинг завқи бошқача бўларкан. Ўзи учун ишлаганларга буйруқнинг, йўл-йўриқнинг кераги йўқ. Улар ўз юмушларини раҳбарнинг қаттиққўллиги остида эмас, ўз манфаатлари, оила, рўзғор эҳтиёжи учун қилаётганларини онгли равишда сезиб турибдилар.

Манфаат, яхши, тўкин ҳаётга интилиб яшаш инсоннинг қон-қонига сингиб кетган. Бугун ана шу тадбир юзага чиқди. Ижара еридаги ғўзалар коллектив равишда ишлаётган майдондагидан фарқ қилади, ҳосили қувонтиради кўнгилни. Давлатнинг халққа ишончи, эл меҳрини жўштирди. Чунки ишонч бор жойда эътиқод, имон, эзгулик яшайди, оқибат қад ростлайди.

Биз энди мустақил давлатнинг бахтли фуқароларимиз. Қадриятларимизни тикламоғимиз, ота-боболаримиз меросини чуқур ўрганмоғимиз, мустақил халқ нималарга қодир эканлигини меҳнатда ва ижодий фаолиятда кўрсатмоғимиз керак. Бизнинг жўшқин меҳнатимиз Ўзбекистон республикаси камолига хизмат қилажак.

Розия ШОЕВА,
Шофиркон районидаги И. Мўминов номли жамоа хўжалиги партия комитети котиби.

КАТТА ҚУВОНЧ

Касбим пахтакор. Чўлда дур ундириб кам бўлмаяпмиз. Ҳар ҳолда ҳаётимиз, яшаш тарзимиз яхши томонга ўзгариб бораяпти. Деҳқон чўнтаги энди пул кўрмоқда. Ҳамкасбларим қатори шу бахтли кунларга эсон-омон етиб келганимдан ғоят хурсандман. Жонажон Ўзбекистон мустақил республика деб эълон қилиниши шу даражада буюк иш бўлдики, унинг аҳамиятини сўз билан ифодалашга қийналаман.

Заршуносларимиз дала ишларини қизғин олиб бораётган кезда «Ўзбекистон республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида» Ўзбекистон республикасининг қонуни эълон қилинди. Тарихий ҳужжатга кўз югуртирарканман 15-модда дарҳол эътиборимни тортди: «Ўзбекистон республикаси ҳудудида инсон ҳуқуқлари умумий Декларациясига мувофиқ ҳолда Ўзбекистон республикаси фуқаролиги жорий этилади.

Ўзбекистон республикасининг барча фуқаролари миллатидан, элатидан, ижтимоий чиқишидан, қайси динга мансублигидан ва эътиқодидан қатъий назар бир хил фуқаролик ҳуқуқларига эгадирлар, республика Конституцияси ҳамда унинг қонунлари ҳимоясида бўладилар.

Ўзбекистон республикасининг фуқаролари республикадан ташқарида ҳам Ўзбекистон республикасининг ҳимоясида бўладилар».

Минг бор қуллуқ. Бебаҳо бойлигимиз — кўп миллатли кишилар ўртасидаги ўзаро дўстлик, ҳамжиҳатликни ҳар қанча ардоқласак арзийди. Худди шу омил ютуқлар гаровидир. Чўл шароитида ишлаётган марду-майдонлар юқоридаги сатрларнинг қимматини қалбдан ҳис қиладилар. Ҳаммамиз яхши биламиз, асосий ишлар олдинда. Мустақилликни мустаҳкамлаш учун якдил бўлиб ҳаракат қилишимиз керак.

Шу кунларда пахтани танлаб териш бошлаб юборилди. Ниятимиз жорий йилда ҳар гектар ердан 30 центнердан оқ олтин йиғиштириб олиш. Табиат инжиқликларига қарамай далаларда режани қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди. Бунда Алижон Асраев, Солижон Одилов, Маъмур Эрматов каби чўл дарғаларининг ҳиссаси катта. Саломат Тошмирзаева, Маҳсуда Ҳайдарова каби чевар теримчилар кун сайин суръатга-суръат қўшишаяпти. Инсонда эртанги кунга ишонч, иштиёқ бўлса баракали меҳнат қилади, тадбиркорлик, ташаббускорлик кўрсатади. Асрий орзуларга эришган эканмиз, мустақил давлатимиз бойлигига бойлик қўшиш учун барча имкониятни ишга соламиз.

Р. ТОЖАЛИЕВ,
Риштон районидаги «Партия XXV съезди» давлат хўжалиги бригада бошлиғи.

Танаффус эълон қилинди

МОСКВА, 5 сентябрь. ТАССнинг парламентдаги мухбирлари хабар қиладилар:

СССР вице-президенти лавозими тугатилади. СССР халқ депутатларининг мақоми эса, барча депутатларнинг ваколатлари муддати тугагунча сақланиб қолади, жумладан улар СССР Олий Кенгаши ва унинг органлари ишида қатнашиш ҳуқуқидан ҳам фойдаланаверадилар.

Ўтиш давридаги ССР Иттифоқи давлат ҳокимияти ва бошқаруви идоралари тўғрисида бугун съездда қабул қилинган салмоқли қонунда шу муҳим қоидалар баён этилган.

Ҳужжатга биноан — республикалар кенгаши ва Иттифоқ Кенгашидан иборат бўлган икки палатали олий кенгаш ўтиш даврида Иттифоқнинг олий ваколатли ҳокимият органи бўлади. Ички ва ташқи сиёсатнинг республикалар умумий манфаатларига тааллуқли масалаларини баҳамжиҳат ҳал қилиш учун СССР Президенти билан иттифоқдош республикаларнинг олий манфаатдор шахсларидан иборат давлат кенгаши тузилади.

Башарти СССР Президенти бирор-бир сабабга кўра, шу жумладан соғлиғи ёмонлашганлиги сабабли ўз вазифаларини бажара олмаган ҳолатда давлат кенгаши ўз аъзолари орасидан давлат кенгашининг раисини сайлайди, у СССР Президенти вазифасини бажариб туради.

Иқтисодиётни бошқариш учун республикалар тенглик асосида республикалараро иқтисодий комитет тузадилар.

1682 депутат қонунни ёқлаб овоз берди, 43 депутат қарши чиқди, 63 депутат бетараф қолди, 53 депутат овоз беришда қатнашмади.

Шундан кейин съезд ишида танаффус эълон қилинди.

РЕСПУБЛИКА АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА

Ўзбекистон республикасининг Адлия вазирлигида жамоат ташкилотлари ҳамда сиёсий партияларга рўйхатдан ўтганлик тўғрисидаги гувоҳномалар топширилди. Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг, В. И. Ленин номли Ўзбекистон республика пионер ташкилотининг, «ЭРК» демократик партиясининг, Абдулла Қодирий номли жамғарманинг, Ўзбекистон республикаси Қизил ярим ой жамиятининг хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг, баъзи касаба уюшмалари ҳамда бошқа жамоат ташкилотларининг низомномалари расмий тарзда тасдиқланди.

Гувоҳномаларни Ўзбекистон республикасининг Адлия вазири М. М. Маликов топширди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ НАЗОРАТ КОМИССИЯСИНИНГ РАЁСАТИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бир қанча жойларда чакана нархлар ислоҳоти муносабати билан ходимларга компенсациялар тўлаш борасида назоратсизликка йўл қўйилмоқда. Чунончи, Норин районидаги «СССР 50 йиллиги», «Ленин йўли» колхозларида, Косонсой районидаги «Бухоро» совхозида август ойи бошларида 400 дан кўпроқ оила апрель — июнь ойлари учун компенсация олмаганлар. Тўланмаган компенсация 126 минг сўмни ташкил этади. Кўпгина хўжаликларда компенсация белгиланган миқдордан кам тўланмоқда.

Партия комитетлари ва назорат комиссиялари савдо ташкилотларида белгиланган миқдордаги маҳсулотлар ҳамда эҳтиёжи катта бўлган молларни тақсимлашда ижтимоий адолат бузилиши ҳолларига бефарқ қарамоқдалар, баъзида эса қатъиятсизлик қилмоқдалар.

Марказий назорат комиссияси раёсатининг мажлисида республика Президентининг қишлоқ аҳолисини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга қаратилган фармонларини рўёбга чиқариш ишида коммунист раҳбарларнинг тепса тебранмаслиги, партия комитетлари ва ташкилотларининг рўй бераётган мавжуд камчиликларга ўз вақтида аҳамият бермаслиги вилоят партия ташкилотининг обрўси ошишига кўмаклашмаслиги таъкидланди.

Марказий назорат комиссияси раёсати жойларда Ўзбекистон Компартияси ҳаракат дастурини рўёбга чиқариш борасида олиб борилаётган ишларнинг аҳволи устидан доимий ва амалий партиявий назорат йўқлигига вилоят партия ташкилоти коммунист раҳбарларининг эътиборини қаратди. М. М. Расулов ва Б. А. Аҳадов ўртоқларнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат комиссиясининг ўтказган текшириши натижалари вилоят партия комитети бюроси билан вилоят партия ташкилоти назорат комиссияси раёсатининг қўшма мажлисида кўриб чиқилганлиги тўғрисидаги гапларини ахборот учун қабул қилди. Партия ташкилотлари, партия комитетлари, совет ҳамда хўжалик идоралари коммунист раҳбарларининг қишлоқ меҳнаткашларининг биринчи галдаги вазифаларини ҳал этишдаги мавқеи ҳамда масъулиятини оширишга қаратилган қўшимча тадбирлар белгиланган ва улар амалга оширилмоқда. Ижтимоий адолат бузилиши юзасидан аниқланган барча фактлар бўйича айбдорларга нисбатан қаттиқ партиявий таъсир чоралари кўрилади. Вилоят партия комитетига, халқ депутатлари вилоят Советининг коммунист раҳбарларига:

— маҳсулот, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришни ҳамда аҳолини иш билан бандлигини оширишни таъминлайдиган корхоналар қурилишини тезлаштириш борасида Ўзбекистон республикаси Вазирлар Кенгаши 1989 йил 20 ноябрь қарори қандай бажарилаётганини назорат остига олиш;

— республика Қишлоқ хўжалик вазирлиги билан биргаликда хўжаликларнинг ходимларига давлат идораларининг қарорларига қатъий риоя этган ҳолда компенсация тўлаш масаласини ҳал қилиш таклиф этилди.

Аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, шу жумладан белгилаб қўйилган озиқ-овқат маҳсулотлари, енгил автомобиллар, уй-жойлар, бинокорлик материалларини тўғри тақсимлашни текшириш масалалари юзасидан олиб борилаётган ишлар ошкора бўлиши учун ҳар томонлама ғамхўрлик кўрсатиш, айбдорларга нисбатан қатъий чоралар кўриш, бундай фактларни кенг ошкор қилиш тавсия этилди.

Марказий назорат комиссиясининг раёсати Жиззах вилоят партия ташкилоти назорат комиссияси раиси А. М. Азимовнинг «Жиззах вилоятининг Пахтакор районида ижтимоий адолат принципларига риоя этиш устидан партиявий назоратнинг аҳволи тўғрисида»ги қарор қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги ахборотини тинглади. Топширилганидек бу қарор вилоят партия комитети бюроси билан вилоят партия ташкилоти назорат комиссияси раёсатининг қўшма мажлисида муҳокама қилинди. Муҳокамада мазкур масалаларда рўй берган бузилишларга, ижтимоий адолат принципларига риоя этиш борасида тартиб ўрнатиш юзасидан партия ва совет идоралари, жамоат ташкилотларининг коммунист раҳбарлари ишидаги камчиликларга қатъий баҳо берилди. Пахтакор район партия комитетининг бюроси ижтимоий адолат принципларини бузганлиги учун КПСС аъзолари — район ижроия комитетининг раиси Э. Носировни ва шаҳар ижроия комитетининг раиси Э. Усмоновни партиявий жавобгарликка тортганлиги маълумот учун қабул қилинди. Шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи котибларига, вилоят ташкилотларининг коммунист раҳбарларига Ўзбекистон Компартияси ҳаракат дастурини бажариш юзасидан аниқ топшириқлар берилди. Коммунист раҳбарларнинг ижтимоий масалаларни ҳал этиш борасидаги ҳисоботларини амалий равишда мунтазам эшитиб туриш зарур деб топилди.

Марказий назорат комиссияси раёсатининг мажлисида маҳаллий партия органларининг қарорларига коммунистлар томонидан тушган шикоятлар, шунингдек партия ички турмушига доир бошқа масалалар кўриб чиқилди.

Ҳамкорлик хосияти

ЖЎЖАНИ САНАЙДИГАН ВАҚТ КЕЛДИ

1991 йил сентябрь — бу таваллуд санаси «Ўзбекчикин» қўшма корхонаси гувоҳномасига ёзиб қўйилади. Уни Нью-Йоркдаги «Агриташ интернейшнл инк» фирмаси билан «Узптицепром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси ташкил этди. Корхона ходимлари курка жўжаларидан парҳез гўшти ва бошқа парранда маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Воқеа шундай бўлган эди: бир неча ой илгари «Агриташ интернейшнл инк» фирмасининг Президенти М. Хаи-мофф Ўзбекистонга келган эди. Бухорода туғилган бу киши нафақат ўзбек тилини, бу ердаги бозорни ҳам, минтақанинг турли маҳсулотларга бўлган талабини ҳам яхши билади. Шундай қилиб, Америка бизнесмени юртимизга аниқ-равшан амалий таклифлар билан келганди.

Мана энди қўшма корхона ишга туширилмоқда. Дарвоқе, у ташкил этилаётган вақтда Ўзбекистон ҳукумати хорижий шеригимизга кафолат берди. Ҳукуматимиз устав жамғармасига 5,2 миллион доллар пул ажратмоқда. Томонларнинг улуши малакали мутахассислар иштирокида жаҳон бозоридаги нархларни ҳисобга олиб белгиланган.

«Ўзбекчикин» («чикин» инглизчасига жўжа дегани) қўшма корхонаси «Узптицепром»нинг тўртта катта корхонаси — Тошкент, Чимён, Каттақўрғон гўшт ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда тухум етиштиришга ихтисослаштирилган Самарқанд ишлаб чиқариш бирлашмасининг негизида ташкил этилди. Уларнинг ҳаммаси қўшма корхона таъсисчилари бўлиб, ўз асосий жамғармаларини ижара тариқасида унга бердилар. Тўғри, 1991 йил учун бу корхоналар зиммасига юклатилган давлат буюртмаси ҳажми сақлаб қолинди.

Хўш, янги қўшма корхона қандай иш билан шуғулланади? Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, яқин уч йил ичида қўшма корхона таркибига кирган паррандачилик бирлашмаларининг қуввати камида икки баравар кўпаяди. 1991 йилда гўшт етиштиришни 31,5 минг тоннага, тухум етиштиришни 409 миллион донага етказиш режалаштирилмоқда.

Ўтган йили «Узптицепром» бирлашмасининг барча корхоналарини қўшиб ҳисоблаганда, 60 минг тоннадан сал кўпроқ парранда гўшти етиштирди. Энг янги хорижий техник ва технологиялар ёрдамида ишлаб чиқаришни қатъиян такомиллаштириш натижасида олдинга қараб жуда катта сакраш қилиш мумкин бўлади.

Бундан ташқари Риштон ва Бағдод паррандачилик фабрикалари негизида курка жўжаларини боқиб семиртирадиган ягона корхона барпо этиш назарда тутилмоқда. Аввалига йилига 500 мингта, янги технологиялар жорий этилганидан сўнг 2 миллионта жўжа боқилади. Агар жўжаларни гўштга айлантирсак, бу 32 минг тоннага яқин гўшт демакдир. Америкалик шеригимизнинг Ватани — Бухоро вилоятида ҳам худди шундай корхона қуриш режалаштирилмоқда.

«Ўзбекчикин» корхонасининг яқин орада амалга оширадиган режалари ана шундай. Лекин эртанги кунни кўролмайдиган тадбиркор эмас. Шу сабабли «Агриташ интернейшнл инк» раҳбари бугундан бошлабоқ яна бир қанча масалаларни кўриб чиқишга тайёр. Улардан бири новвосларни келтириб бўрдоқига боқишдир. Бу таклиф жумҳурият Қишлоқ хўжалик вазирлигида қўллаб-қувватланди. Айни вақтда сабзавот омборларини қуриш, консерва саноати учун ускуналар етказиб беришни йўлга қўйиш, бошқа бир қанча лойиҳаларни амалга ошириш ҳам мумкин.

Чамаси, уларнинг баъзилари билан шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгаларининг уюшмаси шуғулланадиганга ўхшайди. Ўзбекистонга хонадонларга бериш учун серсут сигирларни хориждан олиб келиш энг мақбул тадбир бўлиши мумкин. Уларни етказиб берувчи наслдор молларни танлаш мажбуриятини зиммасига олмоқда. Бу моллар Ўрта Осиёга тез мослашадиган бўлади. Аввалига тажриба тариқасида ярим минг бошга яқин қора молларни етказиб бериш режалаштирилмоқда. Агар ҳамма ишлар кўнгилдагидек кетса, моллар подаси тез кўпайтирилади.

Бу истиқболдаги ишлардир. Ҳозир эса паррандачиликдаги юмушларни йўлга қўйиш зарур. Фирма қўшма корхонани ускуналар билангина эмас, айни вақтда сифатли озуқа, дори-дармонлар, жўжа очиш учун мўлжалланган тухумлар, идишлар ва ўраш материаллари билан таъминлаш ниятида ҳамдир. Буларнинг ҳаммаси беғараз, текинга қилинмайди, албатта. Хорижий шеригимиз етиштирилган маҳсулотнинг бир қисмини ўз хоҳишига кўра СССРда ёки ўз савдо тармоқлари орқали СССРдан ташқарида сотиш ҳуқуқига эга. Лекин ҳар қандай ҳолатда ҳам Ўзбекистон аҳолиси бундан наф кўради.

И. АХМЕТОВ.
(ЎзТАГ).

Иқтисодий мустақиллик йўлида

ДЕҲҚОН КАФОЛАТИ

Кейинги йилларда мамлакатда юз берган таназзул халқ хўжалигининг энг йирик жабҳаларидан бири бўлмиш деҳқончилик-саноат мажмуига ҳам таъсир этмай қолмади. Таъминотдаги узилишлар, маҳсулотлар харид нархини белгилашдаги беқарорлик қадоқ қўлли деҳқон ва чорвадор димоғини чоғ қилмади, албатта. Лекин замон ҳар қанча олағовур бўлмасин, суяги меҳнатда қотган вилоятимиз деҳқон ва чорвадорлари мавжуд куч ҳамда имкониятларни инқироздан чиқиб кетишга сарфламоқдалар.

Хўш, бугунги бозор иқтисодиёти шароитида қандай қилиб мураккаб ва чигал ечимларни ҳал этиш мумкин? Биз ўз иш фаолиятимизни кун тартибига кўндаланг қўйилган ана шу савол нуқтаи назаридан ташкил этаяпмиз. Бинобарин, қолган барча масалалар ана шу йўналиш атрофида ҳал қилинаётир.

Эндиликда дуч келинаётган муаммоларни эскича ёндашув билан ечиб бўлмаслиги ҳеч кимга сир бўлмай қолди. Узоқни кўзловчи, ижодий яратувчиликка асосланган янгича ечимларга мурожаат қилиш даркор. Шуниси эътиборлики, жумҳуриятимиз ҳудудида хорижий фирма ва корхоналар билан тўғридан-тўғри алоқага киришаётан жамоалар сони кўпайиб бормоқда. Бухоро вилояти ҳам бундан истисно эмас. Жонли бир мисол. Свердлов районида Италия ва Швеция фирмалари билан ҳамкорликда қурилган консерва заводи биринчи навбати 320 тонна помидор пастаси ишлаб чиқармоқда. Тўғрисини айтганда биргина шу корхона бугунги кунда вилоятда етиштирилаётган маҳсулотнинг 30 фоизини қайта ишлаш қувватига эгадир.

Айни пайтда Бухоро шаҳри аҳолисини хушхўр нон билан таъминлаш йўлга қўйилди. Туркиянинг «Генай» фирмаси билан ҳамкорликда қурилган янги цех кунига 10.000 дона нон ишлаб чиқаряпти. Эндиликда бу каби илғор технология ва замонавий дастгоҳларга эга бўлган корхоналар зудлик билан ишга туширилаяпти. Бухоро шаҳрида яна бир кеча-кундузда 100 тонна сутни қайта ишловчи завод қурилиши ҳам режалаштирилди.

Бугунги кунда жойларда майда корхоналар қуриш, халқни иш билан таъминлаш бош масаладир. Шундай корхоналар вилоятнинг турли районларида ташкил этиляпти. Бу халқ хўжалигини юксалтириш, ҳаммабоп саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда асосий воситадир. Жумладан, аҳолиси зич жойлашган Вобкент районида маҳсулотни қайта ишловчи ва саноат корхоналари қуриш тадбирлари белгиланди. Шу йилнинг ўзида бу районда хорижий мамлакатлар фирмалари билан ҳамкорликда замонавий воситаларга эга бўлган 1 миллион 200 минг сўмлик консерва заводи қурилади. Қишлоқ хотин-қизларини иш билан таъминлаш мақсадида Германиянинг «Зингер» фирмаси ишлаб чиқарган 250 та тикиш машинаси сотиб олинди. Келгусида вобкентликлар ўзлари етиштирган пахтани қайта ишлаш имконига эга бўладилар.

Эндиликда вилоятимизда ўнлаб турли йўналишдаги бирлашмалар тузилди. Бу эса ҳозирги иқтисодиётнинг туб масалаларини ҳал этишга кафолат беради. Яқин бир-икки йил ичида янгидан тузилган мева ва сабзавотчилик, гўшт етиштириш, паррандачилик ва бошқа саноат бирлашмалари бугунги кунда халқни иқтисодий тангликдан олиб чиқишда ижобий таъсир кўрсатяпти.

Вилоятимизда бугунги кунда 2 миллион нафарга яқин аҳоли яшаяпти. Уларнинг иқтисодий аҳволига пахта яккаҳокимлиги путур етказди. Вилоят раҳбарлари бу муҳим муаммони изчил ҳал этиш тадбирларини белгиламоқдалар.

Жумҳуриятимиз Президентининг фармонларига мувофиқ бу йил вилоят меҳнаткашларининг иқтисодий аҳволини яхшилашда қатор ишлар амалга оширилди. Аҳолига ҳозиргача 60.000 бош қорамол, 57.000 бош қўй сотилди. Бу рақам олдинги йиллардагига қараганда 4—5 марта кўпдир. Шунингдек, халққа 12.200 гектар қўшимча томорқа берилди. Вилоятда бу каби муҳим аграр масалаларни ҳал этиш, халқнинг иқтисодий аҳволини тангликдан олиб чиқиш кечиктириб бўлмас вазифадир.

Кейинги пайтда вилоят чорвачилигида ютуқлар билан бирга нуқсонлар ҳам кўзга ташланмоқда. Ўз-ўзидан маълумки, чорвани тўйимли озуқасиз ривожлантириб бўлмайди. Аммо кейинги йилларда вилоят хўжаликлари ажратилган омихта ем фондларини ололмаслиги чорвачиликнинг бир қадар оқсашига олиб келаяпти. Ҳозир вилоятимизда 1.800.000 бош қўй ва 138.000 бош қорамол мавжуд. Кейинги йилларда чорвачиликка эътибор кучайди. Бу йил 80219 гектар майдонга чорва озуқаси экилди. Бу вилоятдаги жами экин майдонининг 30,6 фоизини ташкил этади. Аммо бу талабни тўла қондира олмайди. Шу мақсадда келгуси йилда озуқабоп экинлар майдонини кенгайтириш кўзда тутилмоқда.

Бу йил чорвадор учун оғир келди. Айниқса Учқудуқ, Томди ва Конимех районлари чорвадорлари қийин аҳволда қолишди. Сабаби баҳорда ёғин бўлмай, кўклам қурғоқчилик келиши оқибатида айниқса, Пешку районидаги «Жонгелди», Учқудуқ районидаги «Ўзбекистон 40 йиллиги», «Мингбулоқ», Томди районидаги қоракўлчилик давлат хўжаликлари анча талафот кўрди. Энг ачинарлиси, 4.680.000 гектар яйловда бу йил ўт кўкармади. Бу қийинчиликларнинг олдини олишда вилоят мутахассислари дарҳол чора-тадбир белгилашди, чорвадорларга амалий ёрдам кўрсатишди.

Шароитдан келиб чиқиб бу йил Томди ва Учқудуқ районлари чорвасини озуқа билан таъминлаш мақсадида, Қизилтепа районида янгидан 2 та чорва озуқаси етиштирувчи давлат хўжалиги барпо этилди.

Бизда ҳар бир тармоқни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилган. Бу йил мавжуд 156.000 гектар майдондаги пахтадан 150.000 тонна тола олиш кўзда тутилган. Вилоятимиз пахтачилик хўжаликларида ғўзалар баравж ўсди. Далаларда 3444 та культивация юксак унум билан билан ишлатилди. Уруғчилик яхши йўлга қўйилган. Ўтган йили пахтанинг 12 хили экилган бўлса, бу йил экин, майдонининг 80 фоизида «Бухоро-6» нави экилди. Бу нав тола жиҳатдан чидамли, саноатбоп. Мавжуд 6 та уруғчилик хўжалигининг 5 тасида «Бухоро-6» нави етиштирилаяпти.

Халқнинг қорни тўқ бўлса, имони бутун бўлади, деган гап бор. Бу йил 20.000 гектар майдонда ғалла экилиб, 25.100 тонна дон йиғиб олинди. Шуни эътироф этиш керакки, биринчи галда дастурхон тўкинчилигини таъминлаш бош вазифамиз. Ҳозир 5.493 гектар майдондаги сабзавот экинларини йиғиштириб олиш авжида. Бу йил 1.546 гектар майдонда янгидан боғ барпо этилди. Жумладан, Ромитан районида «Анор» давлат хўжалиги, Қоровулбозор даҳасида ўз-ўзини иқтисодий жиҳатдан бошқарадиган қовун етиштирувчи бўлим тузилди. Уларда қадимий қовун навларини кўпайтириш кўзда тутилган. Навоий районида эса «Узумзор» давлат хўжалиги қайта тикланди.

Бу ишларни амалга оширишда ишбилармонлик, тадбиркорлик қўл келмоқда. Шуни айтиш керакки, иқтисодиётнинг мураккаб жараёнини бошдан кечираяпмиз. Шу боис деҳқончилик ва чорвачиликда меҳнатни илмий ташкил этиш ютуқлар гаровидир. Ҳозир вилоятимизда 3075 нафар пудратчи иш олиб бораяпти. Бунинг 1792 нафари жамоа, 744 нафари оила, 514 нафари ижара пудрати асосида иш юритаётир. Уларга жами 255.910 гектар ер ажратилган.

Гапнинг нақдини айтганда халқимизнинг мақсади улуғ. У ҳам бўлса, бор куч-ғайратини эл дастурхонини мўл-кўл ноз-неъмат билан тўлдириш, фаровонликни оширишга қаратилган. Ҳар бир деҳқоннинг қалб шиори ана шундай. Халқнинг бой тажрибаси, изчил изланишлари фаровонликнинг асосий омилидир. Зотан, деҳқон ва чорвадор меҳнати нафақат хирмондаги тарозида, балки элининг турмуш даражаси билан ҳам ўлчанади.

Иброҳим РАҲМАТОВ,
Бухоро вилояти деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси, халқ депутатлари вилоят Кенгаши ижроия қўмитаси раисининг биринчи муовини.

Жамоатчи мухбиримиз К. КАРИМОВ олган ушбу суратларда иқтисодий мустаҳкамлашга ўз улушини қўшаётган дала заҳматкашлари акс эттирилган. Шофиркон районидаги «Шофиркон» жамоа хўжалиги аъзолари Санобар Хайдарова ва Фарида Жалилова (чапдаги сурат) пахтадан мўл ҳосил етиштиришда жонбозлик кўрсатишди. Улар йиғим-теримда ҳам мусобақанинг олдинги сафида боришга аҳд қилишган. Шу райондаги «Ленинобод» жамоа хўжалигида ўн беш йилдан бери механизаторликни шарафлаб келаётган Тўхсон Эргашев (ўнгдаги сурат) ҳар соҳада ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

МАМЛАКАТ ХАБАРЛАРИ

НОВОСИБИРСК. Сибирь жамғарма биржасида савдо-сотиқ ўтказилди. Унда жами қиймати 11 миллион сўмлик қимматбаҳо қоғозлар савдога қўйилди. Улар орасида — Россия ички займи облигациялари, Осиё, Қарағанда биржалари, Новосибирск «Станкосиб» акционерлик жамияти акциялари бор.

●

ЛУГАНСК. Новопсков районидаги «Октябрь» колхози комбайнчиси А. Максименкога меҳнати эвазига бир машина дон берилди. Бироқ у донни уйига олиб бормади. Олти тонна сара буғдойни давлатга сотди. Ҳар килограммига 1 сўм 20 тийиндан ҳақ тўланди. Бунинг устига колхоз бошқаруви ўзига қарашли донни сотаётганларга мотоблоклар, холодильниклар, телевизорлар, тикув машиналари ва бошқа камёб моллар ажратишни ваъда қилмоқда. Ҳозирдаёқ юз тоннадан кўпроқ буғдой сотилди. Колхоз давлат буюртмасини аллақачоноқ бажариб қўйди.

●

КОВРОВ (Владимир вилояти). Шаҳардаги бир юз элликта кооперативнинг салкам элликтасида бухгалтерлик ҳисоби, меҳнат қонунини қўпол бузишлар, шунингдек даромадни яшириш ҳоллари аниқланди. Шаҳар солиқ инспекцияси ва ОБХСС томонидан ташкил этилган текширув натижасида Ковров шаҳар бюджетига уч юз эллик минг сўмдан ортиқ пул қайтарилди. Бу маблағнинг каттагина қисми кооператорлардан солиқ ставкалари белгилашда найранг ишлатганликлари учун ундириб олинди. Улар шу йўл билан бойиб олмоқчи эдилар. Молиявий интизомни қўпол равишда бузганлиги учун ўнлаб кооперативларнинг фаолияти тўхтатилди, ўттиз кишининг иши судга берилди.

●

КУРСК. Маҳаллий қандолатчилик комбинати хамирига ёнғоқ ёғи қўшилган печенье чиқарди. «Вернер и пфлейдерер» немис фирмаси шундай печенье тайёрланадиган автоматлаштирилган технологик линия етказиб берди. Яқин вақт ичида у Совет Иттифоқига яна бир нечта ана шундай линия юборишни мўлжалламоқда.

(ТАСС).

МУРОДОБОДЛИКЛАР МУРОДИ

Сунбула бошлангач, ғўза пайкалларидаги шиғил-шиғил кўсаклар етила бошлайди. Бирон ҳафта ўтгач, пахта қийғос очилади. Табиийки, бундай пайтда деҳқоннинг ташвиши минг чандон ортади. Ғўза парваришини бир дам сусайтирмаган ҳолда долзарб мавсум — пахта йиғим-теримига тайёргарлик қўшиб олиб борилади. Ҳозир жумҳуриятимизнинг кўпгина вилояти пахтакорлари ана шундай қизғин паллани бошидан кечиришаяпти. Дала заҳматкашларининг меҳнат маҳсули — кўсаклар бодроқ-бодроқ очилиб, пайкаллар олтин кузнинг оппоқ либосига бурканмоқда.

Сариштали ва тадбиркор деҳқон йиғим-теримга аллақачон ҳамма нарсани ҳозирлаб қўйди. Биринчи навбатда эгат бошлари, хирмон-жойлар, дала йўллари тартибга келтирилди. Ғўзанинг баргини тўкишга киришилди. Буларнинг ҳаммаси далаларда тўпланган мўл-кўл ҳосилни нест-нобуд қилмасдан тезроқ йиғиб-териб олишда ўзининг ажойиб самараларини бериши шубҳасиз.

«Қишлоқ ҳақиқати» оталиғидаги Мурод Жўраев номли жамоа хўжалигида бўлганимизда терим мавсумига олдиндан пухта ҳозирлик кўриб қўйилганлигини кўрдик.

Хўжаликдаги мавжуд 23 та пахтачилик бригадасининг ҳаммасида кузнинг терим олдидаги юмушлари омилкорлик билан ҳал этиб қўйилган. 1952 гектар пахта майдонида уруғлик ҳосилнинг дастлабки нишоналари юз кўрсата бошлади. Айни чоғда сўнгги гуллар кўсакка, кўсаклар эса лўппи-лўппи чаноқларга айланиб, кўзни қувонтирмоқда. Пайкалларда кузнинг баракали ва қутлуғ қадами хосиятли лаҳзалардан дарак бермоқда. Хўжалик пахтакорлари эзгу ташвиш ва ҳаяжонларга бой қут-барака фаслининг истиқболига пешвоз чиқишмоқда. Абдурауф Омонов, Омон Умрзоқов, Неъмат Назаров, Фарҳод Насриддинов, Ҳиммат Муҳаммадиев, Толиб Қосимов ва бошқа ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларда бу йил, айниқса, ҳосил чўғи баланд. Улар камида ҳар гектар ердан 35—40 центнерлик маррани эгаллашни кўзлашаяпти.

Хўжалик далаларини айланиб, бу ердаги уста пахтакорлар билан учрашганимизда пайкал бошидаги тут соясида гурунг дафъатан авжга чиқди. Жамоа бошқарувининг раиси Фазлиддин ака Пирназаров ҳикматона бир гапни айтиб қолди: «Пишган ошни совутиб қўймаймиз...». Унинг бу гапи бу йилги ҳосил теримига ишора эди. У яна қўшиб қўйди: «Кундузги ошдан бутун кун умидвор...». Буниси эса ҳосил қанча мўл тўпланса, деҳқонлар бундан шунча манфаатдор бўлишига ҳазил, қолаверса ҳикмат аралаш саркорнинг айни ҳақиқати эди.

Ҳа демай, хўжалик дала йўлидан карвонлар оқими «Муродобод» пахта қабул қилиш пунктига йўл олади. Хўжаликнинг ўз тасарруфидаги бу пахта пункти меҳнат жамоаси ҳосилни қабул қилиб олишга аллақачон шай. Бу ерда 6 минг тонналик хирмон уюш кўзда тутилган. Ҳозирги хомчўтларга қараганда бу рақам янада сарбаланд бўлиши кутилмоқда. Чунки хўжалик далаларида ҳосил бу йил ҳар қачонгидан мўл.

Биз катта йўл бўйидаги «Халқобод» қўрғонида бўлиб, бу ердан унча узоқ бўлмаган пахта пунктига раис ҳамроҳлигида ташриф буюрдик. Унинг дарвозасидан киришингиз билан ҳосилидан шохлари ларзон турли мевали дарахтлар кўзингизни қувнатади. Ўнг томон ҳам, чап томон ҳам худди боғ-чорвоқнинг ўзгинаси. Ўртада тарозу. Нарироқда кафтдек текис майдон. Ичкарида — пахта пунктини ўраб олган деворнинг гир атрофида турли дарахт яшнаб турибди. Гўё яшил чаманзор дейсиз.

Тайёрлов пункти мудири минг марта эшитгандан кўра бир марта кўрган афзал дегандай, бизни бу ердаги кичик жамоанинг ишлари билан танишишга таклиф этди. Биз бажону дил рози бўлдик. Катта майдондаги пахта пункти сариштлиги билан кўнглимизни хушнуд этди. Бу ерда ҳамма жиҳозлар тахт. Ишлар маромида. Мавжуд 8 та транспортёр, 8 та ПЭЛ ускунаси, қуритиш-тозалаш цехи, лаборатория ва 22 жойдаги махсус майдон кўрикдан ўтказилган ҳолда шай турибди. 3 та ҳовуз, ёнғинга қарши воситалар ҳам шу куннинг талабига монанд тайёрлаб қўйилган. 3 мингта этак эса мавсум олдидан колхозчиларга тарқатилди.

Эрта-индин пахта ортган карвонлар оқими кела бошлайди. Бу ерда сарбаланд хирмонлар тикланади.

А. ТУРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

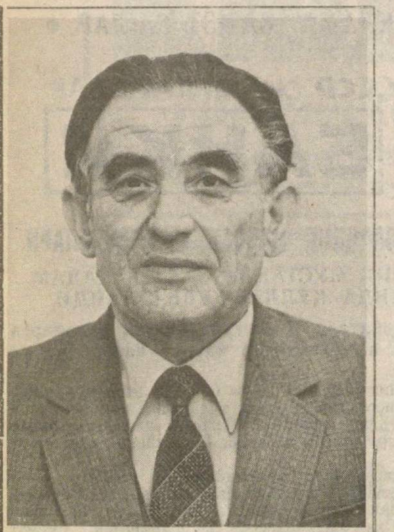

ОЛДИНГИ ЖАБҲАДА

МИРЗАЧЎЛНИ ўзлаштириш ҳақидаги ўша машҳур қарор чиққач, орадан кўп ўтмай ҳозирги Янгиер шаҳрида катта йиғин бўлди. Вилоят рўзномасининг саноат ва қурилиш бўлими мудири бўлганлигим учун менга ҳам ўша тарихий йиғинда қатнашиш насиб этганди. Тошкентдан жуда кўп кишилар, шу жумладан деярли барча вазирлар ҳамда жумҳурият ташкилотларининг раҳбарлари келганди. Йиғилишни ўша пайтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби бўлган Нуриддин Акромович Муҳиддинов бошқариб борди.

Чўлни ўзлаштириш борасидаги ишлар ҳажмини, кўламини ошириш, бу ердаги кишиларга лоақал кун ўтарга шароит яратиб бериш хусусида гап борди. Ҳар бир вазирлик ҳозиргача қандай ишлар қилди ва бундан буён яна нималарни режалаштираётганини айтди. Навбат, агар янглишмасам, соғлиқни сақлаш вазирига келди. Чамамда унинг гапидан кишиларнинг кўнгли тўлмади. Шунда Нуриддин Акрамович луқма ташлади:

— Агар бундан кейин ҳам ишлаш ниятингиз бўлса, марҳамат қилиб, Мирзачўлга бўлган муносабатингизни бутунлай — бир юз саксон даражага ўзгартиринг.

Одатда бундай пайтда катта йиғин бўлса ҳам орага чуқур сукунат чўкади. Кутилмаганда кимдир дўриллаб жимликни бузди:

— Бундайларни Мирзачўлга юборинг.

Ҳамма гурр этиб овоз келган томонга қаради. У жумҳуриятимизда ҳамма биладиган ва ҳурмат қиладиган Усмон Юсупов бўлиб, ўша пайтда «Боёвут» давлат хўжалигида директор эди. Шунда Нуриддин Акромович ўрнидан туриб жавоб берди:

— Ҳурматли Усмон ака. Мирзачўлни ўзлаштириш масаласи ҳозир биз учун энг муҳим, энг долзарб муаммо. У иқтисодийгина эмас, айни пайтда социал ва сиёсий аҳамиятга моликдир. Бир сўз билан айтганда, сиёсатимизнинг олдинги жабҳаси. Шундай экан жамиятимизнинг энг яхши кишиларига, садоқатли, жонкуяр, юрагида ўти бор кишиларига насиб этади бу жабҳа. Лапашанглар, ишни барбод берганларни жарима тариқасида бу ерга юбориб, жанговар сафларингизни лойқатмаймиз.

Асрлар бўйи мудраб ётган бепоён чўл бўйлаб қарсак гулдуроси узоқ-узоқларга ёйилиб кетди. Чўл чўл бўлиб биринчи дафъа ўз бағрида шунча одамларни энди кўраётганди...

Жуда-жуда қийин эди ўша пайтларда ишлаш ва яшаш у ерларда. Уй-жой ўта танқис, кишилар ертўлалар ва палаткаларда, уй вагонларда яшашарди. Бошқа нарсаларни қўяверинг, баъзан ичишга сув топилмай қоларди. Аммо бирор кишидан ҳасрат-надомат эшитмасдингиз. Ҳаммада қандайдир тасвирлаб бўлмайдиган, кўтаринки руҳ ҳукмрон эди. Тайёрига эга бўлиш нодоннинг ҳам қўлидан келади. Шароитни ҳам, бойликни ҳам ўзимиз яратамиз! Ҳаммада шу ният, шу мақсад, шу кайфият.

Марказий Комитетдан янги вилоят рўзномаси муҳаррирлиги лавозимига йўлланмани олгач, Мирзачўлга болачақам билан кўчиб кетиш олдидан дўстлар билан хайрлашув кечаси ўтказдик. Йиғилганлардан бири омад тилади, бири эса ҳиссиётини яширмай ачинди. Тарқалиш олдидан менга нисбатан бешолти кўйлакни ортиқ йиртган бир ҳамкасбимиз яқин келиб аста деди:

— Айтиб қўяй, у ерда Носир Маҳмудов деган одам бор, обкомнинг биринчи котиби, ниҳоятда қаттиққўл, ҳеч кимни аямайди, эҳтиёт бўл.

Тақдир менга ўша, баъзи бировлар ниҳоятда чўчийдиган инсон билан бир неча йиллар мобайнида бирга бўлишни, бирга ишлашни насиб этди. Фаолиятим даврида Тошкент ва Сирдарё вилоятларида обкомнинг биринчи котиби бўлган 7 киши билан ишлашга тўғри келди. Лекин улар орасида Носир Маҳмудов қалбимда ўчмас из қолдирди. Мавриди келганидан фойдаланиб, юрак дафтаримнинг айрим саҳифаларини сизларга очай, муҳтарам ўқувчилар!

ХАТО ҚИЛМАГАН КИМ БОР...

1965 йилнинг ёз ойлари эди. Ўша куни кечгача вилоят фирқа комитети бюро мажлисида бўлдим. Соат 8 лардан ошганда ниҳоятда толиққан ҳолда таҳририятга келдим. Тайёр саҳифаларни кўздан кечириб, сарлавҳаларни диққат билан ўқиб чиқдим. Бошқасига кучим етмади. Мия ҳеч нарсани қабул қилмасди. Муовинларни чақириб, аҳволимни айтиб, уйга кетдим.

Эрталаб келсам, ходимларнинг кўзи олазарак, ҳамма ёқда чоп-чоп. Нима гаплигини сўрадим. Улар олдин аниқлайлик, кейин айтамиз, дейишди. Гапнинг қисқаси рўзнома саҳифасида хато кетган. Халқаро обзорда «капитализм дунёси инқирозга учради» деган жумладаги «капитализм» сўзи ўрнига «социализм» сўзи териб юборилган. Текширишда материал ЎзТАГдан келганлиги, хато асл нусхадан ўтиб кетганлиги аниқланди.

Нима қилиш керак? Муҳаррир бўлиб келганимга энди беш-олти ой бўлган, вилоятда ҳеч кимни яхши танимайман, менинг ҳам ким эканлигимни, қандай ходим эканлигимни деярли ҳеч ким яхши билмайди. Аввалига ўйланиб қолдим. Сўнг, ўлдирса ҳам мард ўлдирсин, деган қарорга келдим. Тўғри, Носир Маҳмудов ҳузурига йўл олдим. Бор гапни яширмай айтдим. Ўша, хато ўтган материални мен ўқимаган бўлсам-да, муҳаррир сифатида вилоят фирқа комитети олдида масъул эканлигимни, қандай жазо лойиқ кўрилса, шунга рози эканлигимни айтдим.

— Сизда қанча киши ишлайди? — сўради Носир Маҳмудович.

— Ҳаммаси бўлиб, фаррошларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, 42 киши...

— «Правда» рўзномасида қанча ходим ишлайди? — яна сўради у.

— Аниғини билмайману назаримда, биздагига нисбатан 10—15 баробар кўп бўлса керак.

— Ана кўрдингизми, боринг ўн баробар кўп дейлик, лекин иш ҳажми бир хилда (ўша пайтларда «Правда» рўзномаси тўрт саҳифада чиқарди). Шунга қарамай, «Правда»да ҳам хато ўтиб туради, гарчи сиздаги ходимлар билан у ердаги ходимлар ўртасида ер билан осмонча фарқ бўлса ҳам. Мен ҳам бир пайтлар журналист бўлганман, район рўзномасида хизмат қилганман. Ўтиб кетган хатога келсак, ишдаги камчилик деб ҳисобланг. Хато қилмаган ким бор? Муҳокама қилинг, чора кўринг, лекин илло-билло бирор кимсани ишдан бўшатманг. Бизга кадрлар керак. Уларни эҳтиёт қилайлик. Кўнгилни бузманг, ҳали ишларимиз жуда кўп. Асабни сақлайлик.

Қайтарканман, йўлда ўйлардим: Носир Маҳмудов олдига мен эмас, соям кирганди, ҳозир эса тоғни талқон қиладиган қудратим бор. Одамлар билан ишлаш санъатининг мўъжизакор кучи эди бу...

АЗИЗЛАР НАЗАРИ

Орадан йиллар ўтди. Жумҳуриятимизда қайта қуриш кадрларни оммавий равишда калтаклашдан бошланди. Ўша йиллари Носир акани тез-тез эслардим. Кишилар билан ишлашдаги усули, муносабатини солиштирардим. Бири авайларди, асрарди, мурувват кўрсатарди, илҳом берарди, куч-қувват бахш этарди. Иккинчиси эса ҳаётга келганингга минг бор пушаймонлар едирарди...

Одамлар! Ҳаёт ғанимат. Кўз очиб юмгунча манзилга бориб қоламиз. Яхшилик қилишга шошилинг, кеч қолиб аттанг деманг, токи Носир акадек кишилар қалбида мангу яшаб қолиш сизларга ҳам насиб этсин.

ҲАЛИМАНИНГ КАШФ ЭТИЛИШИ

Носир ака идорада ўтиришни хуш кўрмасди. Имкони бўлди дегунча йўлга чиқарди. Хўжаликларда, заводлар, қурилиш участкаларида бўлар, одамлар билан суҳбатлашар, улар фикрини ўрганарди. Бундай сафарларга баъзан мени ҳам таклиф этарди.

— Халқ ичида бўлиш керак, — деб таъкидлашни хуш кўрарди у. — Халқ сира алдамайди, тўғрисини айтади, юрагида борини бўямасдан, ҳадиксирамасдан тўкиб солади. Ука, сизга ҳам маслаҳат, айланиб туринг, ҳаёт сабоғи — бебаҳо.

Янгиер шаҳрида «Голодностепстрой» бошлиғининг биринчи ўринбосари Виктор Абрамович Духовний кутиб олди. Қисқа мулоқотдан сўнг чўл ичкарисига йўл олдик. Чўлқуварлар оқсоқолларидан бири Зокир Санақулов раҳбарлик қилаётган хўжаликка келдик. «Голодностепстрой»дек улкан қурилиш ташкилотининг бошлиғи, гапдон, ишга чечан Жўрахон Хоназаров ҳам шу ерда экан. Ишлардан, одамларнинг кайфиятидан Носир аканинг кўнгли таскин топди.

Қайтаётганимизда Носир Маҳмудов таҳририятдаги муҳит, ходимларнинг малакаси, иш ва яшаш шароити билан қизиқди.

Кейин у вилоятда қанча ижодкор бор, улар нималар ёзишди, деб сўради.

— Шоира хотин-қизлардан борми? — деди у.

Мен эса борларини бирма-бир айтдим.

— Ўйлаб кўринг, яна бордир.

— Яна икки номни айтдим: — бири Баҳор, иккинчиси эса Ҳалима эди.

— Ҳа, Ҳалима, қаерда ҳозир? Нима билан шуғулланаяпти? Уни қидириб топасиз. Аҳволини билинг. Ўзингизга ишга таклиф этинг.

— Турар-жой масаласи оғир-ку бизда.

— Ҳал этамиз, масаланинг бу томонини мен зиммамга оламан. Тунов куни вилоятимизга Шароф Рашидович келган эдилар. Гап орасида Ҳалимани сўрадилар. Табиат унга ноёб истеъдод ато этган кўринади, ҳолидан хабардор бўлиб туринг, деб тайинладилар.

Орадан икки-уч кун ўтгач, Боёвутга бордим. Унга бор гапни айтиб бердим. Ҳалима хурсанд бўлди.

— Лекин биласизми, — деди у андиша билан. — Куёвингиз измисиз мен тайинли гап айтишим қийин. Мени тўғри тушунишингизни сўрайман.

Шарқона одат, аёлларимизга хос андиша, ҳурмат.

Начора куёвтўра билан гаплашдик.

— Ҳалима чала қурилган уйга келин бўлиб тушди. Бу ишни охирига етказишимиз зарур. Қандай қилиб уй-жойни ташлаб кетамиз, — деди у.

Хуллас, бир тўхтамга кело лмадик. Ўша пайтда ёзувчи, драматург Исҳоқжон Ўктамов вилоят радио комитетининг раиси эди. Юрагимни у кишига бўшатдим.

— Бу жумбоқни ечадиган биз-да, — деди ўзига хос тантилик билан.

Икковлашиб Боёвутга — яна ўша кулбага қадам ранжида қилдик.

— Менга қаранг, куёвтўра, — Исҳоқжон ака ҳаяжон ва кўтаринки руҳда сўзларди. — Қаранг, азизлар назари сизларга тушибди. Вилоятимизда бир миллионга яқин киши бор. Шароф Рашидов ва Носир Маҳмудов дилларига сизлар тўғри келиб қолибсизлар. Жон ука, зинҳор базинҳор калта ўйламанг. Ўйнаб-кулиб хўп денг.

Иш пишди, яхши ниятлар билан фотиҳа ўқилди. Эртасига Носир ака ҳузурига бориб, бўлган гапларни айтиб бердим.

— Мана буни савоб иш дейдилар. Сиз билан биз эътиборсизлик қилсак, истеъдодлар юзага чиқмайди, қулфи диллар очилмайди, — дейди у. — Истеъдодли кишилар халқ учун, миллат учун ноёб бойлик. Уларни эҳтиётлаб парвариш қилсак, униб-ўсиши, туп қўйиб палак ёзишига муҳит яратилса, катта самара бўлиши мумкин.

Орадан уч-тўрт ой ўтгач, Носир ака ўз ваъдасини адо этди. Ҳалима уйли-жойли бўлди. Ўша оддийгина қишлоқи қизимиз эндиликда элимиз ардоқлаб номини тилга оладиган, шеър ва публицистик мақолаларини жон-дили билан ўқийдиган машҳур шоира, жамоат арбоби, жумҳуриятимиз хотин-қизларининг севимли ойномаси «Саодат»нинг бош муҳаррири Ҳалима Худойбердиевадир. Ундаги истеъдодни кашф этганлар эса машҳур Шароф Рашидов ва Носир Маҳмудовлардир. Яхши одамларнинг назари тушган киши икки дунёда кам бўлмайди.

ҚАМОҚХОНАДАН ХАТ

Шаҳар савдо ташкилоти омборхонасининг собиқ мудиридан рўзномага хат келди. Унда қуйидагилар айтилганди: омборхонага деярли ҳар куни вилоят ва шаҳар раҳбарларининг хотинлари, болачақалари, баъзан эса қариндош-уруғлари келиб, яхши молларни кўздан кечиришар, ёққанларини олиб чиқиб кетишарди. Улардан айримлари пулини хўжайиндан оласиз, деб кетишаверарди. Катталарнинг ўзлари ҳам қадам ранжида қилишарди. Мана энди 120 минг сўм камомад бўйнимга тушиб турибди, — деб ёзганди у. — Мен қамоқхонадаман, беш болам билан хотиним уйда. Нима қилай, кимга додимни айтай?

Бошим қотди. Менга ким маслаҳат беради. Қандай қилиб бу оғир жумбоқни ечиш мумкин? Дуч келган киши билан бу ҳақда фикрлашиб бўлмаса. Бир кун ўтди, икки кун ўтди, омборхона мудирининг аянч тўла ноласи кечаси ҳам қулоғим остида жаранглarди. Ўша пайтда шаҳар прокурори — Восиқ Маннонов эди.

— Омборчининг гапи тўғри, — деди Восиқ Маннонов. — Бизда далиллар бор. Лекин Носир акадан бошқасига айтганнинг фойдаси йўқ. Аксинча, шу гапни олиб борган кишини майиб қилиб қўйишлари мумкин.

— Мен бораман Носир акага, бор гапни айтаман, — дедим. — Тўғри тушунишига ишонаман.

Яширмайман, не-не хаёллар гирдоби билан олиша-олиша обкомга бордим. Носир ака менга тикилганча, хўш, нима гап, деяётгандек эди. Гапни нимадан бошлашни билмасдим, гарчи бунгача айтиладиган сўзларни юз бор тарозида тортиб, элакдан ўтказган бўлсам ҳам.

— Мени тўғри тушунарсиз... деб иккиландим.

— Шу пайтгача тўғри тушунганмиз, бундан кейин ҳам шундай бўлади. Дадил бўлинг, биз курашнинг олдинги жабҳасидаги кишилармиз.

Қандай топиб гапирди, бу кўпни кўрган, ҳаёт сабоқларида тобланган оқсоқол. Бамисоли менинг дардларимни бутун борлиғи билан ҳис этиб, ҳаяжонларимни илғаб тургандек. «Курашнинг олдинги жабҳасидаги кишилармиз». Бундайларнинг эса иккиланишга ҳаққи йўқ.

...Омборхона мудири йўллаган хатнинг машинкада кўчирилган нусхасини узатдим. Носир ака мактубни диққат билан ўқиркан, гоҳо қошлари чимирилиб кетарди. Баъзан, «обббо ноинсофлар» деб қўярди. Мактубни ўқиб бўлгач, стол четидаги тугмачани босиб, қабулхона котибасини чақирди. Чой сўради, сўнг зарб билан ўрнидан туриб, сигарета олиб тутатди. Хона бўйлаб икки-уч бор юриб келгач, менинг қаршимда тик қараганча туриб қолди «Нима бало, ёқмадими» — дастлабки хаёлимдан кечгани шу бўлди.

— Сизга, ука, ихлос қўйганман. Мард одамларни ёқтираман. Уларнинг унча-мунча хатоси бўлса кечираман. Лекин, писмиқларни жиним ёқтирмайди. Ундайларни ўзимга яқинлаштирмасликка уринаман.

Хўш, тўғри иш қилдимми? — деб сўрамоқчисиз. Шундайми? Бу масалани ёпиқ бюро мажлисида кўрамиз. Натижасини кейинчалик мен сизга айтаман.

Энди ўрнимдан турмоқчи эдим. Беихтиёр яна ўтирдим.

— Носир ака, — мурожаат этдим. — Адолатсизлик ҳар нарсадан ёмон. Унга чидаш қийин. Кишини ўртаб юборади. Масала кўрилгач, котиблар, бюро аъзолари, балки мудирларидан қай бирлари менга ола кўз билан қарашмасмикин. Зимдан бирлашиб, оёғимга болта уришмасмикин. Бунинг кафолати борми?

— Бор! Мана — мен...

У бироз хаёл сургандек туриб қолди. Сўнг аста-секин юра бошлади. Хона ўртасига боргач деди:

— Ўша хатнинг асл нусхасини сақлаб қўйинг. Чўчиманг, ҳаммаси яхши бўлади. Буларга нима етмаётган экан! Чегарадан чиқиб кетиш яхшилик аломати эмас. Бу шунчаки гап. Билиб қўйинг, рўзғор учун нима керак бўлса, ҳаммасини Тошкентдан келтираман. Ҳатто чекадиган сигаретамни ҳам.

Кўнглим бироз таскин топгандек бўлиб қайтдим.

Икки кун ўтди — жим-житлик. Тушликка уйга келиб, энди бир пиёла чой ичаман, деб турган эдим, телефон жиринглаб қолди. Носир ака йўқлатибди.

Носир аканинг ёрдамчиси:

— Назаримда жуда зарур гаплари борга ўхшайди, уйларига кира қолинг, — деди.

Носир Маҳмудовнинг ҳовлиси шундоққина обком биносининг биқинида эди. Кўча эшигини қия очиб, ичкарига назар ташладим. Тўғридаги сўрида Носир ака ўтирарди:

— Келаверинг, ука, келаверинг, — деди у. — Сўрига марҳамат. Келинойингиз Қўқон жўхоридан гўжа тайёрлаяпти, бирга баҳам кўрамиз. Жуда мазали, кони фойда таом.

Чой ичилиб бўлингач, Носир аканинг ўзи гап очди:

— Жуда зўр иш бўлди. Ҳамма ҳушёр тортди. Аввалига бир-иккитаси жириллади, кейин тушунди, — қўшиб қўйди Носир ака. Хат пўлат сандиқда туради, деб огоҳлантирдим.

— Қандай қилиб молларни пулсиз олишган?

— Пулини ҳозир ҳайдовчидан бериб юборамиз, деб олиб кетаверишган. Бошқа чоралар ҳам кўрдик. Обком ҳузуридаги махсус озиқ-овқат магазинини ёпдик. Обком ошхонасининг қозонида ҳар куни қази-қарта қайнамаслигини одамлар билсин учун ходимларимиз тушлик қилиб бўлишгач, кўча томондаги эшикни ҳамма учун очиб қўядиган бўлдик. Эндиликда катталарга ҳеч қандай имтиёз йўқ — ҳаммаси баробар.

Кўпчилик партия ва совет раҳбар ходимларига маъқул тушмаган бу чорани Носир Маҳмудов 1968 йилдаёқ амалга оширганди. Ўшандан бери 20 йилдан зиёдроқ вақт ўтди. Баъзи жойларда бу масалада ҳалигача гапдан ишга ўтилганча йўқ...

Бўлиб ўтган воқеадан сўнг обкомдагилар, бошқа раҳбар ўртоқлар менга қандай қараркинлар, деб юрдим. Муносабатларида яхши томонга ўзгариш бўлса бўлдики, аммо совуқлик тушмади. Орадан бирор ой чамаси ўтгач, обком котибларидан бири билан Тошкентдаги йиғилишга бирга келдик. Йўлда гап орасида сўраб қолди у:

— Мана, мен обком котибиман, вақт-соат билан ҳисоблашмасдан ишлайман. Қани энди инсоф билан ўзинг айт, магазинга бориб, кўп қатори навбатда турсам, одамлар нима дейди, қандай хаёлларга боришади?

Дарров тушундим. Бу ўша омборхона мудирининг хати муҳокамасида айтилган гапларга ишора эди. Ўзимни гўлликка солдим-да дедим:

— Нима дейишарди, отасига раҳмат унинг, бошқалар ҳам ундан ўрнак олсин, халқдан чиққан ҳақиқий раҳбар киройи мана шундай бўлса, дейишади.

— Э, қўйэ, шайтон экансан.

Суҳбат мавзуи ўзгарди. Машина текис бетон йўлдан ўқдай учиб борарди.

Мана, Носир Маҳмудов ана шундай одам эди. Унинг ҳозир фақат Сирдарё вилоятида эмас, балки жумҳуриятимиз барча жойларида юзлаб, минглаб шогирдлари бор. Қай бири билан суҳбатлашманг, албатта юракдан жой олган бирор муҳим воқеани гапириб беради. Гўрингиз нурга тўлсин, Носир ака! Сиздек азизлар руҳи олдида тиз чўкиб, сажда қилишни ўзим учун ҳам қарз, ҳам фарз, деб биламан.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК МУНОСАБАТИ

ТЕҲРОН. (ТАСС мухбири Равиль Мусин). Эрон марказий ҳукумат билан Совет Иттифоқи жумҳуриятлари ўртасида эришиладиган ҳар қандай битимни ҳурмат қилишга тайёр. Эрон Ислом жумҳурияти миллий хавфсизлик Олий Кенгашининг мажлиси тўғрисида бугун Теҳрон радиоси тарқатган расмий хабарда шулар маълум қилинади. Сешанба куни кечқурун Эрон Президенти А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний раислигида ўтган мажлисда Эрон Ислом жумҳурияти халқларининг хоҳиш-иродаси ва орзу-умидларини ҳурмат қилишга, жумҳуриятлар билан ҳамкорлик қилиш ва уларга сиёсий, иқтисодий ҳамда маданий соҳаларда ўзаро ҳурмат ва яхши қўшничилик асосида ёрдам беришга тайёр эканлиги тасдиқланди.

Эрон Ислом жумҳурияти, деб таъкидланади хабарда, эркинликни қўлга киритиш жараёни давом эттирилишига ва минтақа халқлари ана шу мураккаб даврни енгиб ўтиб тинчлик, осойишталик, бунёдкорликка эришишлари, ўз маънавий ва маданий қадриятларини янада бойитишлари мумкинлигига умид қилади.

МЕҲНАТ БАЙРАМИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америкаликлар умуммиллий байрам — меҳнат кунини байрам қилдилар. У анъанага кўра сентябрь ойининг биринчи душанбасида нишонланади. Америкаликлар бу байрамни духовой оркестрлар иштирокида чиройли парадлар ўтказиш, оила даврасида, яқин ёр-биродарлар билан шаҳар ташқарисидаги осуда жойларда зиёфатлар уюштириш билан кутиб олдилар.

Америкаликлар ўз меҳнат натижалари билан фахрланишлари учун ҳамма асос бор. «Биз қурилишда, ихтиролар ва технологияларда карвонбошилик қилаяпмиз, — дейилади АҚШ Президенти Жорж Бушнинг мурожаатида. — Биз эркаклар ва аёлларни фазога учираяпмиз, биз ойга қадам қўйганмиз. Бизнинг фермерларимиз ўз ватанимиз ва бутун жаҳонда неча миллионлаб кишини боқмоқдалар, муҳандисларимиз ва олимларимиз эса компьютер даври бошланишига кўмаклашганлар».

Америка Қўшма Штатларида маъмуриятнинг умидбахш тахминларига қарамай, иқтисодиётда пасайиш рўй бермоқда. Ишсизлар сони бир йил ичида икки миллион кишидан 8,5 миллион кишигача етди. Бу эса ёлланма ишчи кучининг 6,8 фоизини ташкил этади.

ТАСДИҚҚА ҚАДАР

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ Марказий разведка бошқармаси директорининг биринчи ўринбосари Ричард Керр МРБ директори вазифасини бажаришга киришди. У шу йилнинг май ойида истеъфога чиқиш ва хусусий ҳуқуқий ишлар билан шуғулланиш ниятида эканлигини маълум қилган Уильям Уэбстер ўрнини эгаллади.

«Вашингтон пост» рўзномасининг МРБ расмий вакили айтган гапларига таяниб, маълум қилишича, Керр «янги директор сенатда тасдиқлангунича» МРБ раҳбари вазифасини бажаради.

ҲУКМРОНЛИККА ҚАРШИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франция ташқи ишлар вазири Ролан Дюма бутун жаҳонда «Америка ҳукмрон бўлишга» уринишини қоралади. Раматюэль шаҳрида (ВАР департаменти) Франция социалистик партияси фаоллари ҳузурида сўзга чиққан вазир «СССР йўқ бўлиб кетаётган бир даврда Вашингтон қаршиликсиз ва чеклашларсиз жаҳонда хўжайинлар сингари ҳукмронлик қила бошламоқда», деб таъкидлади. «Америка Қўшма Штатлари жаҳонда биринчи давлатга айлангач, у фақат ҳуқуққа эмас, айни вақтда мажбуриятга ҳам эга бўлганлигини тушуниши керак», деди вазир. Франция дипломатик маҳкамаси бошлиғининг сўзларига қараганда, «Барча халқаро ишларни» ўз фойдасини кўзлаб ҳал этаётган Қўшма Штатларнинг «ўз ҳукмронлигини» ўрнатиш хавфи мавжуддир.

СЎНГГИ СОАТДА

СОФИЯ. (ТАСС мухбири Владимир Абросимов). Болгариядаги демократик кучлар иттифоқига кирган бир қанча оппозициячи партиялар ва унинг йўлига амал қилувчи маҳаллий матбуот «Болгария социалистик партиясини СССРда 19-21 август кунлари рўй берган тўнтариш ташаббускорлари билан алоқадорликда» айблаган эди. Болгария социалистларининг раҳбари Александр Лелов буни рад этди. Бундай гаплар, деди у журналистлар билан учрашувда, «Социалистларга қарши мафкуравий жиҳатдан қаттиқ ҳужум қилишдан» бошқа нарса эмас. Афсуски, бундай бўҳтонлар мамлакат асосий сиёсий кучларининг буюк халқ мажлиси билан маъмурият маҳаллий органларига 13 октябрь куни ўтказилиши мўлжалланган сайловга тайёргарлик даврида қилинди.

ТАСС мухбирининг партия олий раҳбарияти танқид қилиниши муносабати билан унинг тутган йўли тўғрисидаги саволига жавоб берар экан, А. Лелов бундай деди: Агар СССРдаги воқеалар хусусида гапирадиган бўлсам, мен Горбачев ҳамда Совет Иттифоқини маърифатли демократик давлатга айлантиришни хоҳлаётган барча кишилар билан бирга ман. Мен ислоҳотчилар сафида бўлганман ва ҳозир ҳам уларнинг сафида турибман.

●

МАСЕРУ. (ТАСС мухбири Сергей Кулик). Уганда авиакомпаниясига қарашли қурол-яроғ ортилган «Боинг-707» самолёти ўтган якшанба куни Загребада ушланган эди. «Мустақил» жанубий Африка Бантустан Бопутатсван фуқаро авиацияси вазири Раун Конье бу самолёт ўтган ҳафтада Бопутатсван пойтахти Мабатхо шаҳри аэропортига қўнганини эътироф қилди. Жанубий африка радиоэшиттириш уюшмаси шуни хабар қилди. Вазир айни вақтда «самолёт ичидаги қуроллар барча белгиларига қараганда, Арабистонда тайёрланганини ва бу қуроллар Югославия тарафкашлари учун аталгани хусусида ҳеч қандай ишора бўлмаганини» айтди.

Телеянгиликлар шарҳловчисининг таъкидлашича, Жанубий Африкадаги қурол ишлаб чиқарувчи Армскор корпорацияси хорижий матбуотда пайдо бўлган хабарларни ҳали ҳам рад этмоқда. Бу хабарларда у Уганданинг «Боинг» самолётида олиб кетилаётган қуролни сотишда даҳлдорликда айбланган эди.

(ТАСС).

ЮТУҚЛАР СОЯСИДАГИ НУҚСОН

Шу кунларда пахтакорлар масъулиятли дамларни бошдан кечиришаяпти. Улар кўкламда рўй берган оби-ҳаво қийинчиликларини фидокорона меҳнат билан енгиб, пайкалларда мўлжалдаги ҳосилни тўплаш тадбирларини кўрмоқдалар. Ульянов райони заршунослари ҳам ўз бўйин шундай ният билан тер тўкдилар. Мавжуд 23600 гектар майдондаги ниҳоллар парвариши бўшаштирилмаётир. Айниқса машина теримига ажратилган ерлардаги ғўзаларни талабга мувофиқ ўстиришаяпти.

Бу йил район пахтакорлари давлатга 60 минг тонна оқ олтин сотишга бел боғлашган. Ялпи хирмоннинг асосий қисмини, яъни 41 минг тонна ўрнига 50 минг тоннасини механизаторлар зангори кемалар билан саранжомлаб беришни кўзлашмоқда. Улар бултур пўлат этаклардан 38 минг тонна ўрнига 47 минг тоннадан зиёд хом ашё тўкишганди. Машина терими топшириғи 123 фоиз қилиб уддаланди.

Жорий мавсумда пахтазорларда 500 дан ортиқ агрегат ишлатилади. Ўтган йили ҳар бир зангори кеманинг иш унуми ўртача 90 тоннага тўғри келганди. Механизаторлар эндиликда бу кўрсаткични юз тоннадан оширишни мўлжаллашаяпти.

— Шу кунларда ғўза парвариши қизғин олиб борилаяпти. Машина теримига ажратилган пайкалларни бегона ўтдан тозалаш давом этмоқда, — дейди район деҳқончилик-саноат ширкат уюшмасининг бош муҳандиси Шуҳрат Шарипов. — Зангори кемалар сифатли таъмирдан чиқарилмоқда. Синаб кўрилиб, ишга шай бўлганлари тайёргарлик чизиғига қўйилмоқда. Ҳозирга қадар 433 та терим машинаси мавсумга тахт қилинди.

— Хўжаликлардаги аҳвол қандай?

— Долзарб мавсум тобора яқинлашаётганлиги ҳамма жойда масъулиятни ошираяпти. «III Интернационал», «Москва», «Қашқадарё», «Партия XXIV съезди», «Ғалаба», «СССР 60 йиллиги», Дзержинский номли, «Партия XX съезди», «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги» давлат хўжаликларида йиғим-теримда ишлатиладиган барча турдаги техника воситаларининг 90—95 фоизи созланган. Қолган қисми ҳам бугун-эрта қўлдан чиқарилади. «Қашқадарё» давлат хўжалигида ҳосилни йиғиштириб олишда 60 та зангори кема, 31 та кўрак узиш ва чувиш механизмлари, 13 та юклагич, 128 та аравадан фойдаланилади. Уларни таъмирлашда 40 га яқин чилангар қатнашмоқда. Иш мусобақа асосида йўлга қўйилган. Дзержинский номли, «Партия XX съезди», «Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги», «Москва» давлат хўжаликлари устахоналарида ҳам муҳим юмуш қизитилмоқда.

Демак, аксарият хўжаликларда йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўрилаяпти. Айни пайтда бу соҳадаги ютуқлар соясида нуқсонлар ҳам бор. Айрим хўжаликларда агрегатларни мавсумга тайёрлаш юзасидан белгиланган тадбирлар тўлиқ бажарилмаяпти. Таъмирловчиларга етарли иш шароити яратилмаган. Эҳтиёт қисмлар етказиб берилмаётир. Устахоналарда цехлар бўлишига қарамасдан улардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. «Наврўз», «Пахтакор» давлат хўжаликлари, район хўжаликлараро чорвачилик корхонаси устахоналарида машиналар сифатсиз таъмирланмоқда. Бултур «Наврўз» давлат хўжалигида машина терими топшириғи бажарилмади. Бундан тегишли хулоса чиқарилмаган кўринади. Акс ҳолда тўққизта машина сифатсиз созланган бўлмасди.

Оқ олтин мавсуми камчиликни кечирмайди.

Ж. ЮСУПОВ.

ДАРЁ БЎЙИДАГИ ТАШНАЛИК

Қайта ишлаш саноати учун шиша идишлар, қопқоқлар, қутилар муттасил етишмаётганлиги ҳаммамизга маълум. Афтидан бу муаммолар ёнига яна биттаси қўшилганга ўхшайди. Айни пайтда у ўз аҳамияти жиҳатдан аввалгилардан ҳам ўзиб кетади. Гап шундаки, Наманган консерва заводида... қайта ишланадиган ҳеч нарса йўқ.

Авваллари хўжаликларнинг раҳбарлари етиштирилган ҳосилни қабул қилиб олишларини илтимос қилиб, корхона раҳбарларининг тинкасини қуритишарди. Ҳозир эса завод директорининг иш куни ана шу хўжаликларни айланиб чиқишдан бошланади. Эндиликда консервачиларнинг ўзлари колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига илтимос қилиб, улардан ҳеч бўлмаганда шартномада кўзда тутилган миқдорда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашни сўрашмоқда.

Чунончи, Наманган районидаги Тельман номли колхоз вилоятда помидор етиштириб берадиган асосий хўжалик ҳисобланади. У мўлжалланган помидорнинг ярмидан сал кўпроғини етказиб берди. Чортоқ районидаги «Комсомолобод» совхози ҳам помидор етказиб бериш режасини барбод қилмоқда. Консерва заводи бу йил хўжаликдан 33 минг 500 тонна помидор олиши керак эди, ҳозирча эса атиги 22 минг тонна ҳосилни қайта ишлади. Пировард натижа қандай бўлишини олдиндан пайқаб олиш қийин эмас. Чунки помидорлар пишиб етиладиган авжи мавсум ўтиб кетди.

Завод ходимлари вужудга келган аҳволдан қутилиш учун ўзлари ҳаракат қилмоқдалар. Аҳолидан 4,5 минг тоннага яқин помидор харид қилинди. Фарғона вилоятидан ва Қирғизистоннинг бир қанча хўжаликларидан минг тоннадан кўпроқ помидор келтирилди. Қўшнилар ҳисобидан бодринг консерваси тайёрлаш режасини бироз ошириб бажаришга муваффақ бўлинди. Фарғона вилояти хўжаликлари ва унинг аҳолиси 60 тонна бодринг етказиб берди. Наманганликлар ўз хўжаликларидан атиги 22 тонна бодринг олдилар холос.

Умуман корхона фаолиятининг кўрсаткичлари ёмон эмас, айрим кўрсаткичлар бўйича топшириқлар ҳатто ошириб ҳам адо этилмоқда. Бироқ ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турлари аввалгидек хилма-хил эмас. Бу мавсумда корхонага умуман қулупнай келтирилмади, олча, гилос, анжир каби мевалар жуда кам олинди.

Шакар етишмаслиги натижасида заводда бир қанча мева консервалари ишлаб чиқариш ҳам камайиб кетмоқда. Шу сабабли «мева» цехининг ходимлари бутун август ойи мобайнида помидорларни консерва қилиш билан шуғулландилар. Шафтоли ортилган машиналарни эса орқасига қайтариб юборишга мажбур бўлишди. 400 тонна шафтоли ўрнига атиги 150 тоннаси қайта ишланди.

Завод бу йил кулча қовоқ ва томоша қовоқларни керакли миқдорда олмаганини айтадиган бўлсак, мева ҳамда резаворлар ҳақида гапиришнинг ҳожати ҳам қолмайди. Режадаги 26 тонна кулча қовоқ ўрнига атиги 1,3 тонна қайта ишланди. Қачонлардир жуда кўплаб олинадиган бақлажонлар эса бу мавсумда умуман келтирилмади. Ваҳоланки, унга талаб ҳали ҳам аввалгидек: 40 тоннадан кўпроқ бақлажон консерваси тайёрлаш керак.

Маҳсулот етказиб бериш барбод қилинаётганлигининг сабаби нимада? Бунинг сабаби оддий: маҳсулотлар консерва заводини четлаб ўтиб, бошқа томонга жўнатилмоқда.

Албатта, хўжаликларни ҳам тушуниш мумкин: ҳамма нарса тобора қимматлашиб бораётган бир пайтда пул топиш керак. Шундай қилиб, далалар ва боғларнинг ноз-неъматлари ортилган карвонлар ҳар қанча пул тўлашга тайёр турган кишиларга юборилмоқда.

Бироқ жумҳурият аҳолисини ҳам унутиш керак эмас. Акс ҳолда дарё бўйида ўлтириб, ташна қолган одамнинг аҳволига тушиб қолишимиз мумкин.

Н. ХЎЖАЕВА.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Нима ҳаракат, қўшни?
— Янгангиз пахта теряпти.

Қария: — Эсимни таниб манки, клубда кунора шу томоша қўйилади.

Ш. ТУРОБОВ чизган расмлар.

НАЖОТ ИЗЛАБ

Ҳурматли Деҳқонбува! Мен бир неча ҳамқишлоқларим номидан ушбу мактубни сиздан ёрдам сўраб ёзмоқдаман. Бизнинг Қашқар қишлоғимиз табиати жуда ҳам гўзал: ўриказор, олмазор, шафтолизор боғлари кўп жаннатмакон маскан. Аммо қишлоқ аҳолисини бир неча йиллардан буён қийнаб келаётган муаммолар борки, улар ечимга муҳтож. Қишлоғимиз ўртасидан оқиб ўтган Катта Фарғона канали сувидан ичамиз. Афсуслар бўлсинким, у жуда ифлосланган. Натижада одамлар орасида юқумли касалликлар тарқалмоқда. Шифокорлар бу ҳақда бир неча бор огоҳлантирдилар. Лекин тоза сув бўлмаганидан кейин нонлож? Қанийди бизнинг қишлоққа ҳам тоза сув қувури келтирилса. Бу ширин орзу бўлиб қолмоқда.

Куз ҳам бошланиб, дарахтлар баргини тўка бошлади. Ҳаш-паш дегунча қиш, қорли-қировли кунлар бошланади. Қишлоқ аҳлининг яна ташвиши кучаймоқда: ўтин майдала, кўмир топ!

Баъзилар мушкулот йўлини топишди. Электр нури таннархи пасайиши билан унда ишлайдиган печлардан фойдалана бошладилар. Ҳатто сув билан исийдиган каттакон электр печларни «ихтиро» қилишди. Натижада бу масалада ҳам тақчиллик балоси келиб чиқди.

Хира чироқда зўрға газета ўқийсиз. Телевизорлар-ку қишда умуман кўрсатмайди. Қишлоғимиз аҳолиси бир неча бор юқори ташкилотларга мурожаат қилди. Бизга катта-катта ваъдаларни бериб, сайланиб олган депутатларимиз ҳам қуруқ сўздан нарига ўтолмаяптилар. Бўлмасам, қишлоғимизнинг шундоққина ёнидан Бухоро гази ўтади. Уни қишлоққа улаш шунчалар қийинми? Оловкорлар «Колхоз маблағ ажратса, тушириб берамиз» дейишди. Хўжалик раҳбарлари эса «маблағ йўқ» дейди.

6 минг аҳоли яшайдиган бизнинг қишлоқда на китоб, на газета-журнал билан савдо қиладиган дўкон бор. Бу муаммоларни ҳал этишда ёрдамга муҳтожмиз.

Қишлоқ аҳли номидан:
Н. РАҲМОНОВ.

ТЎРТЛИК

Бу йил ҳам қишлов учун
Етарми озиқ, емиш?
Мудир гаранг, фермада
Шахсий моллар кўп
эмиш.

* * *

Шу гап юрар касалхонада,
Ёқа ушлаб дерлар,
худойим.
Анча дўхтир билмаган
дардин
Аниқлади фаррош
Гулойим.

* * *

Шоир бўлмоқ эди орзуси,
Кимдандир шеър ўғирлаб
олди.
Аканг шоир, дея гердайиб,
Гурунгларда гап бермай
қолди.

Ў. ҚИЛИЧЕВ.

ДАВОСИ ЎЗИНГИЗГА БОҒЛИҚ

Йўталнинг давоси борми? Бор, албатта. Халқ табобати қўллайдиган усуллардан фойдаланиб кўринг. Албатта фойдаси бўлади.

Томоқ яллиғланишини енгиллаштириш учун қайноқ сут ёки маска, ё қаймоқ қўшилган чой тайёрлаб тез-тез ичиб турилса, яхши натижа беради.

Қуруқ қалин мато билан кўкракни яхшилаб ишқаланг, сўнг чўчқанинг ички ёғи ёки сарёғни едириб суркаанг. Мабодо бўлса, қарағай ёғидан қўшиб юборинг.

Ўнта пиёзни ва битта саримсоқни майда тўғраб, қаймоғи олинган сутда эзилтириб пиширинг. Озгина ялпиз суви ва асал қўшиб аралаштиргач, кун бўйи ҳар соатда бир ош қошиқдан ичиб туринг.

Икки ош қошиқда янги сарёғ, иккита тухум сариғи, чой қошиқда эланган буғдой уни ва икки чой қошиқдаги асални яхшилаб аралаштиринг. Ҳосил бўлган аралашмадан кунига бир чой қошиқда 4-6 мартадан истеъмол қилинг.

Ярим кило қийма каби майдаланган пиёзга 400 грамм шакар қўшинг, бир литр сувда милтиратиб қайнатинг. Совигач, 50 грамм асал қўшиб, шишага қуйиб оғзини маҳкамлаб қўйинг. Овқатдан сўнг 4-6 ош қошиқда ичинг.

Битта лимонни ўн дақиқа давомида милтиратиб пиширинг. Уни қирқиб, сувини стаканга эзиб олинг (лимон ўрнига 100 грамм олма қиймасидан ҳам тайёрласа бўлади). Лимон сувига икки ош қошиқда глицерин аралаштиринг, ана шу стаканга лиммо-лим қилиб асал қўшинг. Йўтал тез-тез ва кучли бўлса, ҳар куни уч чой қошиқда овқат олдидан уч маҳал ичинг.

Эмизикли болаларнинг йўталини даволаш учун халқ табобати қуйидагича тайёрланган аралашмани қўллайди: бир чой қошиқ арпабодиён уруғи ва бир чимдим туз аралаштирилади. Аралашманинг устидан бир стакан сув қуйилади, оловга қўйиб қайнаб чиқиши билан оловдан олинади. Ишлатишдан аввал сузилади. Ушбу қайнатмадан болага ҳар икки соатда бир чой қошиқда бериб турилади.

* * *

Ювилган турпнинг бош қисмидан чуқурча қилиб ўйинг, унга икки ош қошиқда асал қуйиб, тўкилиб кетмайдиган ҳолатда идишга ўрнаштиринг. Устини қалин қоғоз ёки тоза сочиқ билан ёпинг. Уч-тўрт соатдан сўнг ҳар куни 3—4 чой қошиқда овқатланиш ва уйқу олдидан ичиб туринг.

x x x

Теппа-тенг аралаштирилган сабзи суви билан асал бир кунда икки-уч мартадан бир-икки ош қошиқда ичиб турилади.

Нафас йўллари яллиғланса қуйидаги аралашмани қўллаган маъқул: 15 грамм алой суви, 100 грамм эритилган чарви ёки ғоз ёғи, 100 грамм туз қўшилмаган сариёғ ёки маска ва 100 грамм асал. Бўлса, 50 грамм какао қўшиб юбориш мумкин. Аралашма ҳар куни икки маҳалдан бир стакан қайноқ сутга бир ош қошиқда қўшиб ичилади.

Р. ҒАФУРОВ
тўплаган.

Қадрли муштарийлар! «Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1992 йилги обуна баҳоси 25 сўм 68 тийин қилиб белгиланган. Рўзнома йилига 256 марта хонадонингизга ташриф буюради. Бир газетани камида 3—4 муштарий ўқиса, минг-минглаб кишилар ўзларининг билим доираларини кенгайтирадилар, маънавий эҳтиёжларини қондирадилар, дунё воқеаларидан хабардор бўладилар. 12 сўм 84 тийин тўланса, олти ойга расмийлаштириш мумкин.

Шу ўринда рўзнома ва жаридаларга обуна бўлиш чоғида олинадиган беш фоизлик савдо солиғи бекор қилинганлигини айтиб ўтиш зарур. Бу муштарийларни ва «Союзпечать» идоралари ходимларини ортиқча ташвишдан халос этди.

ҚОБИЛИЯТЛИЛАР ТАНЛОВИ

Андижон вилоят ижроия комитетининг қарорига мувофиқ бу ерда тилларни ўрганиш маркази очилади. Унинг ишини мувофиқлаштириш учун махсус кенгаш тузилди. Андижон давлат тиллар педагогика илмгоҳи ҳузурида ташкил этилаётган марказда махсус курсларда хорижий фирмалар билан ҳамкорлик қилишни хоҳлаётган корхоналар, муассасаларнинг раҳбарлари ва мутахассисларига, шунингдек фуқароларга хорижий тиллар ўргатилади. Тилларни ўргатиш учун компьютерлар, кўриш ва эшиттириш аппаратларидан кенг фойдаланилади.

Янги марказнинг дастурига мувофиқ ўқиётганлар фақат чет тилларнигина ўрганиб қолмай, шу билан бирга хорижий мамлакатларнинг иқтисодиёти, уларнинг ижтимоий-маданий ривожланиши тўғрисида чуқур билим ҳам оладилар. Марказ мўлжаллаётган тадбирлардан бири қобилиятли талабаларни тайёрлаб, хорижий олий ўқув юртларига юборишдан иборатдир. Келажакда тилларни ўқитиш учун хорижий мутахассисларни таклиф этиш ҳам мўлжалланган.

(ЎзТАГ).

Муҳаррир
Н. ЁҚУБОВ.

• РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР •

СССР ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ

БОЛАЛАРНИНГ МАҚСАДЛИ ОМОНАТЛАРИ

БОЛАЛАРНИ МУСТАҚИЛ ҲАЁТГА ҚАДАМ ҚЎЙГАНДА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙДИ

Бундай омонатлар 16 ёшгача бўлган болаларга қариндошлик алоқаларидан қатъи назар қабул қилинади.

Омонат 10 йил сақланганда ва бола 16 ёшга тўлгандан сўнг 9 фоиз ҳисобидан даромад тўланади.

Қўшимча пуллар исталган миқдорда нақд пул билан бўлганидек, нақд пулсиз ўтказиш йўли билан ҳам қабул қилинади.

Омонатдан қисман пул берилмайди.

Агар Жамғарма банкида сақланаётган омонат 10 йиллик муддат тўлгандан сўнг ва бола 16 ёшга тўлган ёки ундан ошгандан сўнг ҳам сақланаверса, ва шунингдек, омонат шу пулни қўйган шахснинг ўзига муддатидан аввал қайтариб берилса, йиллик даромад 2 фоиз ҳисобидан тўланади.

Мақсадли омонат—боланинг мустақилликка қўйган биринчи қадамидир.

Бунда энг яқин ёрдамчи СССР Жамғарма Банки!

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ЖАМҒАРМА БАНКИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

КОНТАКТ

ФАҚАТ ИШБИЛАРМОНЛАР УЧУН

Ижара, қўшма ва кичик корхоналар, кооперативлар, ассоциациялар, концернлар, акционерлик жамиятлари, мол — хом ашё биржалари, брокерлик идоралари ва бошқа тадбиркорлик ташкилотлари раҳбарлари диққатига!

Кафолати чекланган «КОНТАКТ» жамияти «1992 йил жумҳуриятимизда мустақил равишда маҳсулот ишлаб чиқарувчи ва хизмат кўрсатувчилар» деб номланган

БАДИИЙ-БЕЗАКЛИ ИНФОРМАЦИОН — МАЪЛУМОТНОМА ТЎПЛАМИНИ

нашрга тайёрламоқда

Унда мулкчиликнинг турли шаклларига асосланган 4 мингдан зиёд ижара, қўшма ва кичик корхоналар, кооперативлар, ассоциациялар, концерн, акционерлик жамиятлари ва бошқа тадбиркорлик ташкилотлари фаолиятлари тўғрисида маълумотномалар ўрин олади. Тўплам (унинг ҳажми 300 бетдан кўп бўлиб, тиражи 20 минг нусхадан кам эмас) Сизни Ўзбекистоннинг ўзига хос бой ва турли хил бозор маҳсулотлари билан таништиради. Шунингдек, жумҳуриятдаги корхоналар билан тўғридан-тўғри амалий алоқа ўрнатишингизга ёрдам беради. Сиз ундан ўзларингизга мақбул келадиган корхона раҳбарларининг исм, фамилиялари, кўрсатаётган фаолияти тўғрисидаги хабарларни, телефонлар, телетайплар, телекслар, телефакслар номерлари, ташқи иқтисодий банк ҳисоб счёти ҳақидаги маълумотларни оласиз.

Тўплам мамлакатнинг барча минтақаларига тарқатилиши мўлжалланмоқда. Бу эса Сизга ўз маҳсулотларингизни Совет Иттифоқининг барча ҳудудида реклама қилишга ёрдам беради.

Агар бизнинг таклифларимиз Сизни қизиқтирган ва ўз корхонангиз тўғрисида мазкур тўпламда маълумот, информация бермоқчи бўлсангиз қуйидаги манзилгоҳга хат юборишингиз мумкин: 740000, Урганч шаҳри, А. Герман кўчаси, 16-уй. «Контакт» кафолати чекланган жамият.

Шундан сўнг Сизга зудлик билан маълумот — информацияни тўпламда жойлаштириш шартлари, тегишли анкета, шартнома-буюртма намунаси юборилади.

120 СЎМ ПУЛ ТЎЛАНИШИ КЕРАК

Агарда тўпламдан корхонангиз ҳақида безаклар билан батафсилроқ маълумот ўрин олишини хоҳласангиз хоҳишингизга кўра дарҳол бадиий-безакли материаллар тайёрлаш учун юксак малакали суратчилар, рассомлар юборилади. Уларнинг меҳнат ҳақи айрим нархлар бўйича тўланади.

Тўпламда реклама бериш нархини эса қуйидаги жадвал орқали аниқлаб оласиз (саҳифа формати 210х300 мм).

форматига нисбатан қисмлари	пул нархи (сўм)
1/16	125
1/12	167
1/8	250
1/7	286
1/6	334
1/5	400
1/4	500
1/3	670
1/2	1000
3/4	1500
1 бет	2000
2 бет	4000

Агар реклама бадиий-безакли шаклда бериладиган бўлса унинг нархи юқоридаги жадвалга нисбатан 60 процент, иккита ёки ундан кўп бўёқ ишлатилса, 35 фоизга кўпаяди.

1—16 ФОРМАТГА ҚУЙИДАГИ РЕКЛАМАНИ БЕРИШ МУМКИН:

Кафолати чекланган «Контакт» жамияти сизнинг корхонангиз тўғрисидаги рекламани тўпламда чоп қилишни таклиф этади.

Газета, радио ва телевидениедаги реклама фақат бир кун яшайди. Рекламалар тўплами эса уммонсиз бозор денгизида сизнинг доимий ва ишончли ҳамроҳингиз бўлади.

ҚАФОЛАТИ ЧЕКЛАНГАН «КОНТАКТ» ЖАМИЯТИ КОРХОНАНГИЗ РЕКЛАМАСИНИ ТЎПЛАМДА ЧОП ЭТИШНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

РЎЗНОМА, РАДИО ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕДАГИ РЕКЛАМА БИР КУНГИНА ЯШАЙДИ, ХОЛОС.

РЕКЛАМА ТЎПЛАМИ СИЗНИНГ БОЗОР УММОНИДАГИ ДОИМИЙ ВА ИШОНЧЛИ ҲАМРОҲИНГИЗДИР!

Бизнинг ҳисоб счётимиз: 000606704, Урганч шаҳрининг Агропромбанкида, коди 736017.

Бизнинг манзилгоҳ: 740000, Урганч шаҳри, А. Герман кўчаси, 16-уй.

Маълумотлар учун телефон: 8-36222-40294.

Марҳамат, бизга ёзинг ва телефон қилинг!

КАФОЛАТИ ЧЕКЛАНГАН «КОНТАКТ» ЖАМИЯТИ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

7 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «АССАЛОМУ АЛАЙКУМ».

*

9.00 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «МАРИЯ, МИРАБЕЛЛА ТРАНЗИСТОРИЯДА». Бадиий фильм (СССР—Руминия).
10.10 «Шахмат мактаби».
10.40 «ДЎСТЛИК» студияси кўрсатади. 1. «Ягона оилада». 2. «Рангинкамон».
12.35 «ЧОРВАДОР».
13.05 «БИЛИМДОН МУНАЖЖИМ». Болалар учун эртак.
14.05 «ҚАДРИЯТ».

* * *

18.00 Ўсмирлар учун. «ТЕНГДОШЛАР».
18.50 «Кино мухлисларидан мактуб».
19.30 «АХБОРОТ» (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 Андижон вилояти Жалолқудуқ ноҳияси «НАВО» мақом дастасининг концерти.
20.30 Москва. «ВРЕМЯ».
21.10 САНЪАТ УСТАЛАРИ. Ўзбекистон ССР халқ артисти Раҳима Мазоҳидова.
22.00 «ҲАФТАНОМА».
23.00 «ҲАЁТ ҚУВОНЧЛАРИ ВА ТАШВИШЛАРИ».
00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўзбекистон телевидениесининг «ДЎСТЛИК» видеоканали

9.00 «ДЎСТЛИК ЭКРАНИ». Ашхободдан кўрсатув.
10.00 «БОЛАЛИГИМ ЎТГАН КЎЛ». Ҳужжатли фильм.
10.10 «Қалбим наволари». Мусиқий кўрсатув.
11.10 «ҚОРА ТОҒ». Бадиий фильм (СССР—Ҳиндистон).
12.35 «УМИД». Уйғур тилида кўрсатув.

* * *

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
18.05 «НОВОСТИ».
18.15 «Дорбозлар». Телефильм.
19.20 Туркман операларидан парчалар.
19.55 «ТУРКМАНИСТОН».
20.10 Кичкинтойлар, Сизлар учун!
20.30 Москва. «ВРЕМЯ».
21.10 «ТУРКМАНИСТОН».
21.30 «Қувноқ шанба». Адабий-мусиқий кўрсатув.
22.00 «Едиген». Адабий-мусиқий кўрсатув.
23.15 Футбол. «Копет-даг» (Ашхобод) — «Химик» (Жамбул).

● МТ — «ОРБИТА-4»

6.00 «Ҳозирда кинематографнинг қиймати қанақа?». Ҳужжатли фильм.
6.20 «Сеҳргарнинг шогирди», «Тонгги куй», «Уйча». Мультфильмлар.
7.00 «Оҳ-воҳлар, ҳазил-мутойибалар». Кемеродан кўрсатилади.
7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 ТСН.
8.20 «Сиз яратган боғ».
8.50 ТОНГГИ ДАМ ОЛИШ КЎРСАТУВИ.
9.20 А. Н. Островский. «КЕЧИККАН СЕВГИ». Москва М. Горький номли СССР Бадиий академик театрининг фильм-спектакли.
11.35 «МАРИНЕСКО». Ҳужжатли фильм премьераси. «С—13» сув ости кемасининг афсонавий командири тақдири ҳақида («Беларусьфильм»).
12.35 «МУСИҚИЙ ДЎКОН».
13.05 «Уйинчоқлар сири», «Фил ва кўпикча», «Толик ва Тобик». Мультфильмлар.
13.35 Рус халқ чолғулари оркестри учун ёзилган асарлар антологиясидан. Кўрсатувда Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестри иштирок этади.
14.35 ТСН.
14.50 «ДАВИД ВА ГОЛИАФ». Телевизион бадиий фильм премьераси (Бўлғория телевидениеси).
16.00 «РОМЕО ВА ЖУЛЬЕТТА». П. И. Чайковский мусиқасига яратилган фильм-балет.
16.20 «Ўз ўзингга мадад бер».
17.05 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 12-серия.
17.30 «МАНГУ МУҲАББАТГА САЗОВОР МАМЛАКАТ». Москва Кремли. 1-фильм.
18.05 В. Добринин ижросида қўшиқлар.
18.30 Режиссёр М. Захаров фильмлари. «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИШ». 1 ва 2-сериялар («Мосфильм», «Бавария-фильм», «ЗДФ», Штутгарт, ГФР).
20.30 «ВРЕМЯ».
21.10 ФУТБОЛ. СССР чемпионати. «ТОРПЕДО»—«ДНЕПР». 2-тайм. «Торпедо» стадионидан олиб кўрсатилади.
21.50 «Бот шоу-91».
00.35 «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИШ». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
(«Сельская правда»)
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском языке.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими— 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими —32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими —32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими —32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 33-54-33. 32-56-36, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Безатиш бўлими—32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткичи— 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 23.00 Буюртма № 5989.